

Základy II

Mikuláš Török, Dan Török

Církev Nový Život, 2. vydání, březen 2014

Vydáno pro vnitřní potřebu

Základy – obsah

Úvod.....	ii
-----------	----

Oddíl I – Obrácení

Kapitola 1: Pokání.....	I/1
Kapitola 2: Víra.....	I/5
Kapitola 3: Ospravedlnění.....	I/8
Kapitola 4: Křest ve vodě, učení o křtech.....	I/12
Kapitola 5: Křest v Duchu.....	I/15

Oddíl II – Posvěcování

Kapitola 1: Spravedlivý život.....	II/2
Kapitola 2: Boží slovo.....	II/4
Kapitola 3: Modlitba a půst.....	II/10
Kapitola 4: Život v obrácení.....	II/15
Kapitola 5: Služba.....	II/19
Kapitola 6: Postoj ke světu.....	II/22

Oddíl III – Církev

Kapitola 1: Církev.....	III/2
Kapitola 2: Uspořádání a praktické fungování církve.....	III/5

Oddíl IV: Naděje a věci budoucí

Kapitola 1: Naděje.....	IV/2
Kapitola 2: Vzkříšení mrtvých.....	IV/4
Kapitola 3: Druhý příchod Ježíše Krista.....	IV/6
Kapitola 4: Soud věčný.....	IV/8

Přílohy

Doporučená shromáždění

Základy – Úvod

Od založení NŽ proběhlo několik kol vyučování Základů. Průběžně jsem upravoval obsah a skripta a po několika letech se Základy rozrostly do značně obsáhlého cyklu. Ukazovalo se rovněž, že není účelné znovu a znovu opakovat daný cyklus Základů pro dlouholeté věřící. A dále bylo zřejmé i to, že pro nově obrácené a pro mladé lidi, kteří v církvi vyrostli, jsou Základy v dané podobě nevhodné.

Proto jsme společně s Danem Törökem přistoupili v roce 2013 k celkovému přepracování Základů. Naším hlavním cílem bylo upravit je tak, aby byly co nejvhodnější právě pro nově obrácené a mladé lidi, kteří v církvi vyrostli.

Úpravy se rovněž dotkly celé řady témat po stránce obsahové, po stránce učení, tak jak se naše učení v průběhu let prohloubilo.

Snažili jsme se jednotlivé lekce udělat tak, aby je bylo možné probrat během cca 1 – 2 hodin. To samozřejmě ale znamená, že do nich nebylo možné zahrnout vše, co k danému tématu Boží slovo říká. Doporučujeme proto také poslech tematických vyučování mimo tuto sérii Základů v některých případech (viz příloha) uvádíme odkazy na konkrétní vyučování, není to ale vždy. Spoléháme na to, že si samy zajistíte nahrávky a audioslužby.

Proč jsou potřeba základy?

- = drží a určují možnosti celé „stavby“, to platí pro všechny oblasti Života (Mt 7:24-27)
- = skutečně závažné problémy v oblasti víry a života nevyplývají z nedostatků či nepochopení některých komplikovaných učení Božího slova, ale právě z nedostatečných, pochybných, či narušených základů
- = tak jako v jiných oblastech poznání i zde platí, že pochopení a osvojení si hlubších učení Písma je podmíněno pochopením základů

Základy nejsou cíl, ale předpoklad následující stavby. Tedy nejde o to „mít Základy“, ale o jejich pochopení, osvojení a posléze o další budování na nich.

Důkazem dobrých základů nejsou přesné odpovědi na otázky, ale výsledky, ovoce (Mt 7:16-21)

Pokud se v životě člověka dlouhodobě nedostavuje růst, ale stagnace, či dokonce úpadek, pak na prvním místě je třeba prověřit samotné jeho základy.

Co je základem?

- = Ježíš Kristus
- = Boží Slovo

Ježíš Kristus

Samotná osoba Ježíše Krista, jeho dílo vykoupení a rovněž osobní vztah a známost Ježíše Krista (Kor 3:10-13), On je ta skála, ze které pijeme (1Kor 10:14), bez něho nemůžeme nic učinit (Jan 15:4-5)

Boží slovo

- = Celé Písmo
- = V užším smyslu základní učení Písma. Částečný výčet je třeba v Žid 6:1-2 ale tento výčet nelze považovat za konečný a uzavřený
- = Živé Boží slovo, Boží zjevení (Mt 16:16-18)

Základy – Oddíl I: Obrácení

Kapitola 1: Pokání.....	2
Kapitola 2: Víra.....	5
Kapitola 3: Ospravedlnění.....	8
Kapitola 4: Křest ve vodě, učení o křtech.....	12
Kapitola 5: křest v Duchu.....	15

Kapitola 1: Pokání

1.1. Co to je pokání?

- NZ: změnit smýšlení
- SZ: obrátit se, vrátit se, obrátit se zpět
- SZ + NZ: dva **nutné** aspekty pokání: vnitřní změna smýšlení + z toho vyplývající změna jednání

Bez pokání je **nemožné** vyhnout se Božímu hněvu, nemožné přijít k Bohu (Luk 3:7-9)

1.2. Co není pokání?

- určité skutky, které zajistí odpuštění
- obchod s Bohem
- citový výlev, projev lítosti
- přestat dělat škodlivé věci (např. zdraví či jinak škodlivé, pokání je vůči Bohu, neplést si pokání s tím, že někdo udělá něco pro sebe)
- pouhé vyslovení modlitby (obsahující slova: „odpusť mi“ a podobně)

Pokání bývá **doprovázeno** různými projevy a emocemi. Právě pokání také vypůsobí činy a jistě i vyšší morální hodnoty. To je ale **následek či součást** pokání, nikoli pokání samotné.

1.3. Odkud pochází pokání?

- Pokání je Božím požadavkem (Sk 2:38), Bůh ho od nás očekává.
- Záleží na naší vůli, na našem rozhodnutí. Člověk buď pokání činit chce, nebo nechce.
- Počáteční impuls i samotná možnost činit pokání pochází od Boha (Sk 11:18; p 3:9; Ž 80:4, 8 a 20; Pláč 5:21)

1.4. Může každý činit pokání?

Boží vůle je, aby **všichni** činili pokání (2P 3:9) – **všichni** pokání činit mohou

1.5. Dva významy pokání v Novém zákoně

1. jednorázový čin obrácení se (Mt 12:41)
2. trvalá ochota k oddělení se od hříchu, oddělování se od všeho hříšného (souvisí s posvěcováním)

1.6. Pokání jako prvotní obrácení se

Následující pasáž se zabývá prvotním pokáním, většina sdělení ovšem platí i pro jednorázové pokání v životě křesťana – jen již nejde o pokání z hříšnosti a odvrácenosti od Boha, ale z konkrétní neposlušnosti, jednotlivého odvrácení se a hříchu

Obrácení

- = jednorázový akt, **netrvá dlouho**
- = jednoznačný obrat, nikoliv **postupné přispůsobování se**
- přináší **jasné** výsledky v životě, známost Boha, **slyšení Jeho hlasu**

Pokání

= rozhodnutí k úplné změně životního smýšlení, pokoření se před Bohem a podřízení se Jemu, nejen vyznání jednotlivých hříchů

- středem již není lidské smýšlení a názory, ale Boží vůle = život podle Boží vůle, uznání svrchované autority písma jako absolutní pravdy
- = **zemřít sám sobě a hříchu**
- vzdát se svého života, veškerých nároků. Viz **Mt 10:27-41** (zvl. Verše **37-39**), **Mt 16:24-27**, **Lk 9:57-62**. Názorně také viz **Lk 14:16-35**. Obrácení není možné, pokud si člověk chce cokoli ponechat pod svojí kontrolou. Naopak ale přináší osvobození od spousty problémů, protože středem pozornosti již není člověk sám, ale Bůh.
- Vydanost Bohu nemůže zůstat skrytá, pouze v soukromí (**Lk 9:22-26**)
= **obrácení se (od sebe) k Bohu**
- nejen pochopení konkrétní špatnosti a snaha ji napravit, ale pochopení vlastní hříšnosti a obrácení se k Bohu.
- více než jen „přijmout Ježíše do svého života“ pro snažší naplnění vlastních tužeb apod.
= položit svůj život pro Ježíše
- obrácení se od vlastní cesty na Boží cestu¹

¹ Srov. Saul z Tarsu (**Sk 9:4-6**)

Nemožné bez:

- reálného vidění vlastního stavu (nelze bez usvedčení Ducha svatého (J 6:18-10), Božího zásahu do srdce (Sk 2:37))
- vidění východiska z tohoto hříšného stavu (rovněž nelze bez evangelia a bez působení Ducha svatého)
- důvodu
 - kterým nemůže být potřeba určité pomoci (např. uzdravení, manželské potíže, vysvobození, potřeba lásky, pokoje porozumění atd. - to přinese jen dočasné změny po dobu trvání problému)
 - kterým může být **jedině pochopení, že jsem hříšník, vzdálený od Boha**, že jsem naprosto ztracen, že celý můj život je naprosto pochybený v samotném základu, že je ve mně něco zlého, čeho se sám nemohu zbavit! Že nutně potřebuji Boha a to za každou cenu.

Ž 14:1-3 – jsme **odvráceni od Boha** (všichni lidé!). Bez pochopení této skutečnosti není důvod k pokání. Nemá smysl vést někoho k přijetí Ježíše, pokud toto nepochopil a neprožil.

Dokud lidé tvrdí, že „přeci žijí dobře“ a „Bůh by proti nim nic neměl“, není pro ně pokání možné. Pokoření se a uznání vlastního hříšného stavu a jeho bezvýchodnosti (vlastními silami) je nezbytné. A pokud lidé nepřijmou nabízenou Boží pomoc, není jim pomoci a zaslouží si zatracení.

Dobrý příklad Sk 2:37-47

Petr mluví a lidé byli **zasaženi – ťalo je to do srdce**. To poznání je **probodlo**. Schopnost takto zasáhnou lidské srdce má pouze Duch svatý skrze Boží slovo.

Poznání skutečného stavu = zoufalství a nutná potřeba nalezení Boha. Teprve poté může následovat opravdové pokání.

Toto poznání a s tím související pocity není potřeba ani vhodné zmírňovat, utěšovat. Nikomu to neublíží a naopak utěšování může podkopat poznání hříšnosti.

Co souvisí s pravým pokáním? Křest.²

Pokání = konec vlastního života, smrt. Proto by měl co nejdříve po obrácení následovat křest ve vodě. Na druhou stranu křest bez pokání je horší než nic.

² Více o křtu viz kapitola 4 tohoto oddílu

2.1. Co to je víra

Biblická definice **Žd 11:1-6**

Zde obsažené pravdy:

- Víra je podstatou věcí, jichž se nadějeme, přesvědčeností o věcech neviditelných. A to výhradně takových, které nám sděluje Boží slovo
- Víra není podstatou, nebo důkazem čehokoliv neviditelného nebo toho, co bychom si přáli aby „existovalo“ či nastalo.
- Není autosugescí, ani nástrojem k vymáhání věcí na Bohu.
- Je pevným přesvědčením, jistotou. Není vyjádřením pochybnosti a nejistoty (jak se běžně v češtině slovo „věřit“ používá)

1. Předměty biblické víry³

Jsou na člověku nezávislé (nejsou pravdivé proto, že jim lidé věří, ale věříme jim proto, že jsou pravdivé)

- **že Bůh je, jaký je**
Věříme, že Bůh je, že je věčný, všemohoucí. Bůh je spravedlivý, dobrý, milosrdný...
- **co Bůh udělal a dělá**
Bůh je stvořitel všeho viditelného i neviditelného, Bůh je vykupitel...
- **co Bůh zaslibuje**
Bůh zaslibuje spravedlivou odplatu všem lidem

2. Osobní důvěra Bohu

- nedílnou součástí biblické víry je plná důvěra Bohu
- důvěra vztahuje předměty víry do vztahu já – Bůh
- tato důvěra je výchozím bodem poslušnosti Bohu

³ Úplný přehled Božích vlastností, skutků a zaslíbení přesahuje rámec těchto Základů, uvedený výčet představuje pouze nejzákladnější body

3. Bez biblické váry není možné líbit se Bohu

- právě pro takovouto víru obdrželi Boží lidé potvrzení od Boha, že se mu líbí
- je tím základním, prvotním a nejdůležitějším, co od nás Bůh očekává – jedinou správnou odpovědí na Boží oslovení
- bez ní nelze získat spravedlnost (**Řím 1:17; Řím 14:23**) ani věčný život (**J 3:36, J 20:31, 1J 1**)

4. Víra a jednání

- tato víra není abstraktním pojmem, není pouhým pocitem, ale něčím, co se žije, co určuje naše jednání⁴

2.2 Odkud je víra

Řím 10:17 – víra pochází ze slyšení živého Božího slova

Co pro to lze udělat? (Př 4:20-22)

- naklonit uši
- uchovat, strážit v srdci
- upřímnost, očekávání, otevřenost

Gal 5:22: víra (věrnost) = **ovoce Ducha**. Není to tedy jen lidská snaha, vlastnost. Bez působení Ducha svatého nemůže biblická víra existovat.

Základem naší víry je Kristus (1Kor 2:2; 1Kor 3:11) To je důležité mít na paměti, aby se nestalo, že se člověk snaží (byť skrze Boží slovo) získat víru v jednotlivosti (uzdravení) a přitom by pominul osobní víru, důvěru v Krista samotného.

2.3. Víra a naděje⁵

Naděje je očekávání, jistota, v to, že se v budoucnu jisté věci stanou. Naděje může být ve věci časné, pozemské. Přirozené a také ve věci věčné, neviditelné, duchovní (vzkříšení, věčný život). Skutečná biblická víra bez naděje nemůže existovat. Vírou máme o budoucí naději ujištění a naopak budoucí naděje nás ve víře posiluje.

Základní předměty biblické naděje jsou neviditelné, nadpřirozené (**Řím 8:16-26**) i když se týká i časných věcí (**Řím 15:24**). Avšak vztahovat biblickou naději pouze k pozemskému naplnění (prosperita, apod) je pouhým materialismem (**1Kor 15:19**)

⁴ Podrobněji viz oddíl II, kapitola o posvěcování

⁵ Více k tomuto tématu viz oddíl IV

Naděje = kotva duše (**Žd 6:18-19**)

- dává smělost (**2Kor 3:12**)
- motivuje k očistění a posvěcení (**1J 3:1-3**)

Naše naděje je naším cílem. Jsou to tedy hlavně následující skutečnosti:

- spasení (**Ef 6**), nebeská naděje (**Kol 1:15**), věčný život (**Tit 1:2-3**)
- vzkříšení (**Sk 24:15; 1Kor 15**)
- že budeme jako On (**1J 3:2**)

Biblická naděje vyvěrá z důvěry Bohu a víry v jeho zaslíbení. Je založena na pravdě Božího slova. Nejedná se tedy o lidská přání, sny, touhy. Proto je to jistota, nikoliv jen „naděje“, jak se toto slovo obvykle chápe.

Kapitola 3: Ospravedlnění

Co je to spravedlnost

I. stav přijatelnosti pro Boha

- **Jak 2:23** – Abraham označen za spravedlivého
- **Řím 5:1** – pokud jsme ospravedlněni, máme pokoj s Bohem

Pokud člověk není v přijatelném stavu (spravedlivý) je v odsouzení

- neexistuje míra této spravedlnosti, člověk buď odsouzen (vinen), nebo ospravedlněn (nevinen)
- Neexistuje spravedlivý člověk, kterého Bůh nepřijímá, ani přijatý člověk, který není spravedlivý

Pojem spravedlnosti se odvozuje od Boha. On je jediným měřítkem spravedlnosti.

- Spravedlivé je to, co je pro Boha přijatelné, co nekoliduje s Jeho spravedlností.
- Lidé jsou spravedliví, jen pokud obstojí v Božím měřítku spravedlnosti.

Bůh je spravedlivý = jeho základní vlastnost (**5M 32:4; Ž 119:137-144; Řím 2:11; J 17:25; Zach 9:9; Sk 22:14**)

II. Spravedlivé jednání⁶

- jednání podle Boží vůle = jednání „přijatelné“ Bohu
- „skutky víry“

U spravedlivého jednání lze posuzovat jeho míru

3.2 Jak je možné být ospravedlněn

Klíčová pasáž o ospravedlnění v Písmu je **Řím 1-8**, zejména **Řím 3:21 – 4:25**

- nikdo z lidí není pro Boha od pádu lidstva do hříchu přijatelný sám od sebe (**Řím 3:9-18; Ž 53; Řím 3:23**)
- člověk se sám nedokáže před Bohem „udělat spravedlivým, ospravedlnit (**Job 9:2; Job 15:14**)
- obstát před Bohem na soudu je ale základním cílem lidského života. Bůh bude lidi spravedlivě soudit – k tomu abychom obstáli na soudu je nutné být spravedlivý. Bůh od nás nepožaduje něco, co by sám nesplňoval (srov. **1P 1:16**)

⁶ Spravedlivé jednání podrobněji probereme v oddíle II, v kapitole 1 – Spravedlivý život
I/8

Odkud člověk získá spravedlnost?

- Ne ze sebe, ne od lidí, ale **jedině od Boha**

Jak je možné získat spravedlnost?

- Viz **Řím 3:21 – 4:25**

•

Následují ovšem platí pouze pro ty, kteří o spravedlnost opravdu stojí

- **Bůh** ospravedlňuje (**Řím 3:26**)
- zadarmo, z milosti, skrze Ježíše Krista (**Řím 3:24**)
- smíření skrze víru v Ježíšovu krev (**Řím 3:25**)
- Kristus vzstal z mrtvých pro naše ospravedlnění (**Řím 4:25**)
- tomu, kdo věří v Boha, který bezbožníka činí spravedlivým, se víra počítá za spravedlnost (**Řím 4:5**)
- **vírou bez skutků** (**Řím 3:28**), tedy **bez zasloužení si** – lidská snaha vede k uvědomění si potřeby milosti, svou snahou vyjadřuje člověk opravdovost své žádosti, ale přijetí ospravedlnění lze uskutečnit jedině vírou
- ospravedlněním nám Bůh dává svou spravedlnost (**Řím 3:22**)
- I Abraham, vzor ve víře (**Řím 4:11-12**) se stal spravedlivým tím, že uvěřil (**Řím 4:3**)

Samotné odpuštění hříchů by pro ospravedlnění nebylo dostatečné. Bůh po lidech nechce, aby byli jen nevinní, ale aby byli spravedliví. Úzká souvislost patrna při křtu⁷, kdy se stotožňujeme s Ježíšovou smrtí (ponoření), díky níž nám jsou odpuštěny hříchy, a s jeho vzkříšením (vynoření) díky kterému jsme ospravedlněni

⁷ Viz kapitola 4 – Křest ve vodě v tomto oddíle

Ospravedlňující víra

- Pochopit a přiznat svou nespravedlnost, nedostatečnost před Bohem (proč by jinak o ospravedlnění vůbec stál?)
- Pochopit vlastní neschopnost se před Bohem ospravedlnit, stát se pro něj dostatečným. Pochopit, že spravedlivými nás může učinit pouze Bůh.
- Uvěřit, že Bůh je naprosto vždy spravedlivý
- Uvěřit, že Bůh nám dává svou spravedlnost skrze svého Syna

Následně třeba stvrdit svou důvěru v Boží ospravedlnění a spasení křtem.

Nejde o „usilovné věření“ (resp. Usilovnou snahu věřit), že jsem spravedlivý, ale o Boží zásah, jednání. Víra musí být vírou v biblickém smyslu (tedy jistota) a nikoliv nějaké „snad“

Je možné stát se spravedlivým jinak?

Nikdy nebylo, není a nebude možné být ospravedlněn jinak, než vírou – ani skrze vlastní skutky, ani skrze Zákon, ani skrze svědomí, ani jinak. Neexistuje výjimka (**Řím 3:22**), platí pro židy i pohany (**Řím 3:30**), platilo i pro Abrahama (**Řím 4:2**), všichni proroci prorokovali o tomto Božím vykoupení (**Lk 1:67-77**).

Zákon (**Řím 3:19-20**) i svědomí (**Řím 2:14-15**) měly vést „jen“ k pochopení potřeby vykoupení

Jedinou cestou k ospravedlnění (a spasení) kdykoli a kdekoli v dějinách lidstva je pokořit se před Bohem a důvěřovat (věřit) ve vykoupení a ospravedlnění skrze Něj.

Ospravedlnění a Mojžíšův zákon

Zákon vmetzuje jisté období Božího jednání s omezenou skupinou lidí, Izraelem. Už z toho plyne, že Zákon nebyl nikdy zamýšlen jako cesta k ospravedlnění lidí. Ospravedlnění nepochází ze zachovávání Zákona!

Zákon vede k poznání vlastní viny, nedostatečnosti před Bohem (Řím 3:19-20**) a Boží spravedlnosti.**

Snaha dosáhnout ospravedlnění vlastními skutky („konání skutků“), zasloužit si Boží přijetí (**Řím 10:13**) dodržování Zákona (**Gal 5:4**) je marná a špatná. **Tím méně je to možné pomocí lidských ustanovení, pravidel, dobrých skutků a obětí.**

Ospravedlnění není k tomu, aby pak člověk zachovával Zákon⁸. V prvotní církvi otázka zachovávání Zákona vyvolala i spory. Rozbor těchto sporů přeshuje rámec těchto Základů

⁸ Podrobněji o tom, že ospravedlnění není určeno k tomu, aby pak křesťané usilovali o dodržování Zákona, pojednává epištola Galatským

Žít spravedlivě a zachovávat Zákon není totéž. Křesťané nejsou pod Zákonem (srov. **Sk 15**), ale mají i z něj poznávat Boží vůli a žít spravedlivě, život pod milostí není totožný s životem bez jakýchkoli pravidel.⁹

Ale pozor: **Zákon** je daný Bohem a dobrý (**5M 4:8; Ž 19:8; Řím 7:12; 1Tim 1:8**)

- Ukazuje Boží rozsouzení věcí, co je dobré a co zlé, pravdu (**Ž 119:149**; srov. **5M 30:15**), Boží vůli
- Ježíš nepřišel Zákon a Proroky zrušit, ale naplnit (**Mt 5:17**)
- Zákon ale obsahuje i ustanovení, která měla za účel vést ke Kristu (předobrazy apod. - **Žid 10:1**) a nyní již není na místě je zachovávat (ale žít v plnosti jejich naplnění) – např. dosržování soboty, oběti, čistá/nečistá jídla, apod. - srov. **Gal 4:9-10; Kol 2:16-17**
- Boží lid také – na základě Božího ustanovení – funguje v Nové smlouvě v některých ohledech odlošně – z čehož také vyplývají odlišné Boží požadavky

*V písmu jsou někdy pro proces „ospravedlnění“ použity i termíny „posvěcení“ nebo odpočinutí (v listu **Židům**)*

3.4. Závěr

Ospravedlnění je **naprosto nezbytné** pro život s Bohem jako takový. De facto jde o synonymum pro život s Bohem (jaký život s Ním, jestli nás nepřijal?)

Být „ospravedlněnými hříšníky“ není možné, z biblického pohledu je to naprosto absurdní protimluv. Člověk je buďto hříšník, nebo spravedlivý (ospravedlněný). To ovšem neznamená, že by se stal „neschopným zhřešit“

9 Viz II. Oddíl, kapitola 1 – Spravedlivý život

Kapitola 4: Křest ve vodě, učení o křtech

V této kapitole bude probrán jen křest ve vodě.

V Bibli jsou ale zmíněny i další křty: V duchu svatém¹⁰, Janův křest, křest v ohni a další.¹¹ Rovněž starozákonní očišťování je jistou obdobou křtu (4M 19; Ez 16; 2M 29:4)

Slovo „křest“, „pokřtít“ původně = něco ponořit do vody a zase vytáhnout (Lk 16:24)

4.1. Křest ve vodě

Křest ve vodě patří mezi ustanovení, úkony, jejichž skutečný duchovní obsah se děje (naplní, uskuteční) při stanovených vnějších a viditelných úkonech (spolu hlavně s Večeří Páně) = tzv. svátosti (různé církve mají různý počet). Důležité: Mají reálný, nikoli pouze symbolický obsah.¹²

Křest ve vodě není něco samostatného a už vůbec ne „samospasitelného“

Křest ve vodě patří do jednoho celku „spasení“ (nebo „jak se stát křesťanem“) spolu s milováním pravdy (2Tes 2:10-12), pokáním, vírou v Ježíše Krista, křtem v Duchu svatém a připojením se k Božímu lidu (Sk 2:38-47; Sk 8:26-38; Sk 10:14-48). Křest je nutný, je to ustanovení, následuje po přijetí Pána Ježíše Krista a pokání (Sk 2:37)

Význam křtu

klíčové místo z Písma: **Řím 6**

Ztotožnění s Kristovou smrtí a zmrtvýchvstáním

- Kristus byl pro nás učiněn člověkem – ztotožnil se s námi
- záměna Kristus ↔ My (2Kor 5:21)
- v Kristu jsme byli odsouzeni za naše hříchy
- s Kristem jsme hříchu zemřeli
- skrze jeho zmrtvýchvstání jsme se v něm znovu narodili

¹⁰ Viz podrobněji 5. kapitola I. oddílu

¹¹ Tyto v rámci Základů probírat vůbec nebudeme

¹² Podrobný výklad obecného chápání těchto úkonů, svátostí, přesahuje rámec Základů

Potvrzení smrti starého a přijetí nového

- zemřeli jsme hříchu
- stali jsme se spravedlivými¹³
- vzkříšení k novému životu (**Řím 6:4**)

Křest

= **pohřeb** starého člověka (**Řím 6:4; Kol 2:12**)

= **smluvní potvrzení** přijetí Ježíše Krista jako Pána

= vyznání přede všemi lidmi i duchovním světem (veřejně proklamované nabytí svobody, potvrzení, že hřích a ďábel ztratili vládu nad člověkem)

= **závazek** – není to jen uzavření minulého (pohřeb) a ustanovení nového (ospravedlnění), křest také zavazuje k čistému životu s Bohem (**Řím 6:1-4**)

= **potvrzení připojení se k církvi**, tedy připojení se k Tělu Kristovu (**Ga 3:27; Sk 2:41**) a přijetí a poddání se autoritě církve a jejích s lužebníků.

Pokud byl někdo pokřtěn v jiné církvi (a šlo skutečně o křest), tak není vhodné, lépe řečeno NELZE křtít znovu (něco jako druhý křest neexistuje, ale jde v takovém případě o zlehčování Božích věcí a pořádků.)

Pravý křest zachraňuje (1P 3:21)

- Křest je skutečnost, nejen symbol! Pro záchranu má, jakožto nedělitelná součást obrácení, nezastupitelný význam. Křest vytržený z kontextu obrácení nelze za křest vůbec považovat.
- Ve vyjimečných případech je křest z hlediska záchrany postradatelný (z nějakého důvodu jej nelze prakticky provést.

4.3. Podmínky pro křest

- již uskutečněné pokání (**Sk 2:37**) a přijetí Pána Ježíše Krista
- víra (**Mk 16:15; Sk 8:26-39**), víra, že Ježíš Kristus je Syn Boží
- Náležité vyučení (**Mt 28:19**) – příprava jasná a dostatečně hluboká, ale ne zbytečné protahování¹⁴

V otázce splnění podmínek je možné tolerovat určité mezery, nikoli v obrácení a víře samotné, ale v plném pochopení, co vše se při křtu děje. Podstatné je, že ke skutečností (obrácení, víra, křest) došlo, nikoli to, jestli je křtěný beze zbytku chápe.

¹³ Viz podrobněji kapitola 3 – Ospravedlnění v tomto oddíle

¹⁴ Viz část 4.2. Význam křtu v této kapitole

Skutečný křest musí splňovat

- biblicky předepsané podmínky vnějšího úkonu
- víra člověka, který je křtěn
- křest musí probíhat v Církvi, pod autoritou církve, jí pověřenou osobou

Víra toho, kdo křtí, není rozhodující

Nedodržení podmínek křtu křest degraduje, či dokonce vede k tomu, že vykonaný úkon nelze za skutečný křest vůbec uznat.

4.4. Způsob křtu

Všude v Písmu: plné ponoření do vody, bližší vymezení místa není (**Jan 3:23**)

Kapitola 5: Křest v Duchu

5.1. Kdo je Duch svatý?

- Osoba Boží trojice (1J 5:7; srov. Mt 28:19)
- není jen nějakou „Boží účinnou silou“, „energií“ či podobně

5.2. Působení Ducha svatého

- obviňuje a usvědčuje z hříchu, odhaluje Boží spravedlnost i lidskou nedostatečnost před Bohem (J 16:7-11)
- svědčí o Ježíši Kristu (J 15:26-27)
- oslovuje nevěřící – pohé lidské předání „informace o evangeliu“ není dostačující mocí k obrácení, evangelium musí být zmocněno Duchem svatým (1Kor 2:4)

I obrácení samotné (vše, co zahrnuje) je nemyslitelné bez Ducha svatého:

- jeho působením se děje „nové narození“ (J 3:5-6; srov. Tit 3:5 a Kor 12:3)
- dává ujištění o Božím přijetí, o našem synovství (Řím 8:15-16; Ef 2:8)

Bez Ducha svatého je nepředstavitelný i následný křesťanský život:

- Skrze Jeho působení bylo sepsáno Písmo a On je také vysvětluje (2P 1:20-21)
- zjevuje Boží vůli, On vede (Řím 8:14)
- vše, co můžeme poznat o Bohu, poznáváme skrze jeho Jeho Ducha (1Kor 2:9-12, Ef 1:17)
- usvědčuje člověka z přestoupení Božích příkazů
- ujišťuje křesťana o Boží lásce a péči (Řím 5:5)
- proměňuje náš charakter (Gal 5:22-25)

Duch svatý také působí v církvi – skrze Boží služebníky¹⁵

- vede (Sk 8:29) a povolává do služby (Sk 13:2)
- dává církvi prostředky, moc a zjevení (1Kor 12 a 14)

¹⁵ K tomu podrobněji v oddílu o církvi

Role Ducha svatého přesahuje pozemský život:

- ujišťuje nás (je „závdavkem“) o budoucím vzkříšení z mrtvých (**Řím 8:11; 2Kor 5:5**)

Křesťan se s Duchem svatým „setkává“ prakticky neustále. Křest v Duchu svatém nelze chápat jako první, či dokonce jediné setkání s Bohem.

Křest v Duchu svatém

Jako součást obrácení

Přijetí Ducha svatého patří k základním skutečnostem v křesťanském životě (**Sk 2:38**)

Z řady míst písma zřejmé, že má proběhnout vzápětí po obrácení a křtu (**Sk 8:14-17; Sk 19:1-6**) = neoddělitelná součást toho, jak se člověk stane křesťanem v plném novozákonním smyslu

Křest v Duchu

- není totožný s obrácením ani novým narozením
- neděje se automaticky při křtu ve vodě
- zejména z hlediska pozemského křesťanského života přináší mnohý užitek

Člověk, který není pokřtěn v Duchu (pokud je znovu narozen), není kvůli tomu ztracen. Přesto však z Nového zákona jednoznačně vidíme, že něco takového bylo pro apoštoly nepřirozené a nesmyslné a přijetí Ducha jednoznačně chápali jako samozřejmou součást celého obrácení.

Účel křtu v Duchu svatém

- všestranné prohloubení křesťanského života – zejména obecnství s Bohem, znalosti Božího vedení a vůle i přístupu k Boží moci.
- To se však neděje automaticky – je potřeba nejen přijetí Ducha svatého, ale také být jím naplněn a naplňován, „chodit v Duchu“ a přinášet „ovoce Ducha“. Vyprázdnění křtu v Duchu a chození Duchem na pouhé modlitby v jazycích je hrubým nepochopením a zcela mylným využitím křtu v Duchu.¹⁶

16 Více se tématu chození v Duchu budme věnovat v 1. kapitole II. oddílu

Jak ke křtu v Duchu dochází, jak se projevuje, co je jeho potvrzením

Průběh přijetí viz příslušná místa ve **Skutcích** + **J 7:37-39**

- jen znovuzrozené Boží děti
- nejčastěji skrze vzkládání rukou služebníků v církvi (**Sk 19:6**; je však možné i např. při křtu ve vodě nebo v průběhu shromáždění církve, srov. **Sk 2:2-4**)
- nestane bez toho, aby si sám pokřtěný „všiml“, aniž by o tom sám věděl (srov. **Sk 19:2**)
- projevuje se však i vnějším rozeznatelným způsobem (**Sk 2:33** „vidíte a slyšíte“, pro ujištění ostatních – zejména služebníků v církvi, srov. **Sk 10:44-46**), dostatečný důkaz = mluvení v jazycích a prorokování (**Sk 19:6**)

Mluvení v jazycích¹⁷

a) jazykem, kterému promlouvající nerozumí, ale jde o běžný lidský jazyk (**Sk 2**)

b) andělským jazykem, tedy takovým, který není používán žádným národem (**1Kor 12 a 14**)

– není lidským výtvořem (**Sk 2:4**)

Křest v Duchu svatém a mluvení v jazycích ale není důkazem trvalého naplnění Duchem, ani dokladem chození v Duchu.

17 Více o mluvení v jazycích pojednáváme v kapitole o modlitbě v II. oddíle

Základy – oddíl II: Posvěcování

Kapitola 1: Spravedlivý život.....	2
Kapitola 2: Boží slovo.....	4
Kapitola 3: Modlitba a půst.....	10
Kapitola 4: Život v obecnství.....	15
Kapitola 5: Služba.....	19
Kapitola 6: Postoj ke světu.....	22

Kapitola 1: Spravedlivý život

Spravedlivé jednání je nutnou součástí křesťanského života

Po obrácení¹ má člověk žít způsobem odpovídajícím stavu, **po kterém toužil**, tedy spravedlivě – a dále se posvěcovat; k tomu nabádá i Písmo (**1Kor 5:7-8; 1Kor 6:8-13; 1Kor 6:15; 1Kor 6:18-20; 1Kor 10:6-10; 2Kor 4:1-2; 2Kor 5:15; 2Kor 7:1**; prakticky celá **epištola Titovi** (např. **Tit 2:14**); **Řím 6:11**; apod.) Ospravedlnění není konec, ale začátek cesty, po které jsme toužili. Tou cestou je spravedlivý život.

Nabytá svoboda neznamena příležitost k uvolněné morálce a hříšnému životu (**Gal 5:13; Řím 6**). Ospravedlnění je z víry, ale tím není řečeno, že na skutcích nezáleží. Bůh bude soudit lidi podle jejich skutků (**Řím 2:6**) a víra bez skutků je mrtvá (**Jak**

1.1. Víra a skutky

Podle **Jakubovy epištoly** je víra bez skutků mrtvá. To si neodporuje s nezasloužením ospravedlnění z víry.

Ospravedlnění = z víry, ale skutečná **víra se nutně projeví** odpovídajícími **skutky**. Ospravedlnění není z těchto skutků, ale pokud se jimi víra neprojevuje, nejde o pravou víru (a tudíž je ospravedlnění jen domnělé)

1.2. Co to jsou skutky víry?

Skutky víry = hledání a poslušnost Boží vůli = „chození vírou“

Víra – nasměřovaná na Boha. Bůh je: dokonale dobrý (nikdo jiný nemá s námi lepší plány), mocný (nikdo je nepřemůže a nezhatí jeho rozhodnutí), spravedlivý (nepodvede nás), stvořil nás (dokonale nás zná). Proto mu důvěřujeme. Nelze mluvit o důvěře Bohu bez poslušnosti Bohu a hledání toho, co On chce.

Posvěcování se

= průběžné oddělování se od světa a pro Boha – žít podle Jeho vůle tak, abychom se mu líbili, přibližovat se mu charakterem, „mentalitou“, oddělovat se od všeho hříšného, tělesného a světského.

Zůstáváme na světě – nutné oddělovat se od světa, ze kterého jsme vysvobozeni, jinak nás opět pohltní.

¹ Viz oddíl I - Obrácení

Co je k tomu potřeba?

- „kajícnost“ - ochota k oddělení se od hříchu, touha po čistotě a zbavení se hříchu, jakmile se o něm člověk dozví – tedy nezatvrdit se, nepřestat být formovatelný Bohem, ale naopak Boží formování vyhledávat
- budovat svou víru, důvěru Bohu - slyšením Božího slova, zkušenostmi s Boží věrností
- poznávat Boha
- poznávat Boží zaslíbení, naši naděje; cíl naší víry²
- poznat Boží vůli osobně pro mne a naplňovat ji
- prohlubovat poznání „dobřího a zlého“ podle Božího rozlišení
- „chodit Duchem“
- vydanost Bohu – kompletní poddání sebe a svého života Bohu

Co máme k dispozici?

- Boží slovo kázané i psané³
- obecenství v církvi⁴
- zmocnění Duchem svatým – dary Ducha apod. - jde o nástroje, ne cíl, bez moci Ducha – omezené a omezující, ale samoučelné vyhledávání darů je chybné a škodlivé; zmocnění a dary Ducha musejí přinášet ovoce prospěšné nejen tomu jedinci, ale i pro obecenství církve.
- Boží osobní vedení vyplývající z obecenství s Ním – možnost komunikace s Bohem, slyšení Jeho hlasu; osobní vedení (vždy v biblických mezích) se neuskutečňuje výlučně osobně a skrze Písmo, ale také skrze obecenství v církvi i skrze kázané Boží slovo.

2 Viz oddíl IV - Naděje

3 Viz kapitola 2 tohoto oddílu – Boží slovo

4 Viz kapitola 4 tohoto oddílu – Život v obecenství

Kapitola 2: Boží slovo

„Boží slovo“ =

- Ježíš Kristus (**J 1:1-5, 14**)
- Písmo svaté, viz dále
- živá Boží řeč, viz dále

Písmo svaté (Bible)

2.1. Co je to Bible a její vlastnosti

Bible je zapsaným Božím slovem

- je vdechnuta („inspirována“) Duchem svatým (**2Tim 3:16-17**)
- není lidským výmyslem, ale **Božím zjevením** (**2Pt 1:20-21**) – přestože napsaná konkrétními lidmi (inspirovanými, nikoli doslova diktována Duchem svatým) a zaznamenává i sdělení bezbožníků (např. Jezábel)

Poznání, že Bible je Božím slovem je možné pouze skrze zjevení

Bible je **pravdivá** (**Ž 119:160**)

- zjevuje pravdu o Bohu, o člověku, o Božím lidu
- neobsahuje nepravdy nebo lži
- je naprosto důvěryhodná, člověk se na její sdělení může spolehnout
- je bez rozporu

Buďto věříme celému Božímu slovu, nebo je celé zpochybňujeme, nelze si z Písma vybírat, co je Boží slovo a co není – pak není měřítkem Boží slovo, ale člověk sám.

Boží slovo je **nezměnitelné a nezrušitelné** (**Mt 5:18, Mt 24:35, J 10:35**) – závaznost a platnost Božího slova není závislá na lidském přitakání

Bible je uzavřená, nelze ani přidávat, ani ubírat (srov. **Zj 22:18-19**), Boží zjevení o Bohu a duchovních věcech v písmu je **dostatečné**. V Písmu je **vše**, co Bůh chtěl lidem o sobě zjevit.

*Osobní zjevení je vždy nutné kontrolovat Písmem – musí s ním být v souladu (srov **Sk 17:11**). nesmí písmo přesahovat, natož mu přímo odporovat.*

2.2. Co Bible obsahuje

Knihy staré a nové smlouvy jsou **nedělitelným** celkem. Celé písmo je pro nás měřítkem pravdy.

Je vhodné se v Písmu dobře orientovat, znát jeho strukturu a vědět, co do Bible patří a co ne, Uspořádání má však pouze pomocný význam.⁵

Písmo obsahuje:

- **Knihy Starého zákona** (39 knih, psáno hebrejsky a aramejsky)⁶
- **Knihy Nového zákona** (27 knih, psáno řecky)

Vybrané pojmy:

- **tóra:** učení, Zákon, tímto výrazem se označuje 5 knih Mojžíšových, ale také učení judaismu jako takové či celek Písma, a dokonce i včetně „ústní tóry“ (rabínské tradice)
- **pentateuch:** 5 knih Mojžíšových (z řeckého výrazu pro „pět knih“)
- **Zákon:** první část biblického kánonu podle židovského dělení – 5 knih Mojžíšových. V dalším používaném významu také označení pro Mojžíšův zákon jako takový, resp. Starozákonní smluvní podmínky, rozdělení dobrého a zlého apod. (ať už je o nich řeč kdekoli v Písmu), ale i pro učení Písma jako takové.
- **Proroci:** druhá část biblického kánonu podle židovského dělení, knihy historické a prorocké (**Joz, Sd, 1Sam, 2Sam, 1Kr, 2Kr, Iz, Jer, Ez, Oz, Jl, Am, Abd, Jon, Mich, Nah, Abk, Sof, Ag, Zach a Mal**), v užším významu, běžně v křesťanském prostředí, jde pouze o knihy prorocké, 4 velcí proroci (včetně Daniele, kterého židovské dělení řadí do Spisů) a 12 malých
- **Spisy:** třetí část biblického kánonu podle židovského dělení, knihy mudroslovné, poetické apod. (**Ž, Job, Přís, Pís, Rut, Pláč, Kaz, Est, Dan, Ezd, Neh, 1Par, 2Par**)
- **deuterokanonické knihy:** apokryfy přijímané katolickou tradicí (jako knihy druhotnou autoritou), ale nedílnou součástí biblického kánonu nejsou, např. 1. kniha Makabejských, nebo přídavky ke knize Daniel.
- **apokryfy:** židovský resp. Křesťanský spis nepřijatý do biblického kánonu (z řeckého významu znamenajícího „skrytý“, „vzdálený“). Např. 3. kniha Makabejských nebo Skutky Petrovi.
- **epištolá:** dopis, obvykle dopis s významným poselstvím
- **evangelium:** spis o Ježíši Kristu, o jeho ukřižování a vzkříšení (z řeckého výrazu pro „dobrou zprávu“)
- **kánon:** soubor biblických knih (z řeckého výrazu pro „normu“, „měřítko“, pravidlo“)

⁵ Otázka, jak se dospělo k biblickému kánonu, přesahuje rámec těchto Základů

⁶ Nepatří se ani tzv. deuterokanonické knihy (začleněné např. v římskokatolických vydáních Bible), ani jiné apokryfy.

2.3. Účel Bible – k čemu Bible slouží

K poznání Boha

- Bible je **Boží sebezjevení**, Boží zjevení či sebezjevení mimo Bibli (proroctví, zázraky, znamení atd.) nemohou být v rozporu ani přesahovat rámec zjevení v Bibli.
- Z Písma je možné poznání Boha, Božího jednání, „způsobu myšlení“ - můžeme Bohu porozumět i se učit přemýšlet jako On, korigovat nejen své jednání, ale i myšlení a vnímání podle Božího vzoru

Osobní poznání nelze (zcela) oddělit od „obecného“ poznání Boha skrze Písmo!

Bible není jen sbírka etických pouček, ani návodem k životu odtahitým od Boha.

K poznání Boží obecné vůle

= co Bůh (po lidech) chce, o čem říká, že je dobré x špatné

Jako komunikační prostředek

- skrze Písmo může Bůh k lidem nejsnáze promlouvat – osobně i skrze kázané/vyučované Boží slovo

Prohlubování známosti a porozumění Bibli → snažší a lepší orientace a porozumnění osobnímu Božímu vedení.

K poznání a korigování člověka

- Bible jako zrcadlo (**Jak 1:21-25**, srov. **1Kor 13:12**, **2Kor 3:18**)
- V Písmu vidíme Ježíše Krista, Boží jednání, i jaké nás chce mít a jací jsme, pokud jej přijímáme (nejen pasivním souhlasem, ale i životem podle něj, **Jak 1:21-25**), vypůsobuje naši proměnu, korekci
-

Bez přijetí Božího slova, bez prohlubování porozumnění Písmu není možné plnohodnotné křesťanství.

2.4. Přístup k Božímu slovu

Nelze přistupovat zcela libovolně, ale:

- s **vírou**, důvěrou – v pravdivost, Božský původ
- s pokorou, vůlí nechat se korigovat, bez nadřazení svých představ nad pravdu Písma (**Mt 13:14-15**)
- s vůlí přijmout a **uvést do praxe** (**Jak 1:22-25**)
- s upřímností (**Ž 18:26**)
- **Se snahou o porozumnění**, aby nezůstalo pouze na povrchu, ale přinášelo užitek (**Mt 13:23**), přemýšlet o Božím slově, ukládat ho ve svém srdci (nejen povrchně rychle přečíst)
- s vědomím, že je to **Duch svatý, kdo dává porozumnění** (**2P 1:20**)
- s **prostotou** (**Ž 18:27**) – nehledat neexistující problémy („co kdyby“), apod
- s tichostí (**Jak 1:21**), apod.

2.5. Praktické rady při čtení Božího slova

Následující poznámky nejsou vyčerpávajícím a určujícím seznamem možostí

Důležité číst pravidelně, každý den. Boží slovo je **potravou pro duši (Luk 4:4, J 6:47-58)**. Obvykle je vhodné s epřed čtením (obvykle i v průběhu) **modlit a očekávat** Boží oslovení, očekávat, že Duch svatý Boží slovo oživí.⁷

Jak Bibli číst?

- **Čtení pro přehled** = pro poznání, co Boží slovo učí, obsahuje, o čem mluví. Užitek nemusí být okamžitý, přístup „co se mi nehodí hned, to se mi nehodí vůbec“ je však chybný
- **Hledání odpovědi na konkrétní otázku, nejasnost**
Vyhledávání (ideálně všech) biblických míst ke konkrétnímu tématu
- **Čtení „do situace“**
Vyhledání míst, která hovoří o situaci, ve které se právě nacházím
- **Rozjímání nad Božím slovem**
Oddíl, který mě zaujme, je vhodné poté v modlitbě a vnitřním ztišení „rozebrat“ a „strávit“.
- **Předčítání, případně s výkladem, vysvětlením (srov. 1Tim 4:13)**
V církvi nebo na skupině je takový přístup velmi přínosný. Výklad ale nemůže provádět kdokoli.
- **Studium písma**
Mohou být různé druhy studia: např. konkrétní biblickou knihu (nebo i menší oddíly), nebo určité téma (pokání, vztahy v rodině apod.). Cílem je důkladné porotumnění.

Nutné také upozornit, **jak Bibli nečíst a jak k písmu nepřístupovat**

- **Bezmyšlenkovité čtení**
„Vypnutí“ porozumění není prospěšné
- **Jako magický text**
Přístup k textu Bible, nebo dokonce ke konkrétním výtiskům Bible, jako k magickému textu, či zázračnému textu – např. dávání si Bible pod polštář, předčítání Bible v originálním jazyce bez porozumění s očekáváním uzdravení, mechanické odříkávání pasáží Písma apod.
- **Losování**
Tahání veršů, otevírání Bible naslepo apod.
- **Numerologie apod.**
Výklady Bible podle číselných hodnot slov nebo kapitol a veršů anebo hledání citátů z Písma (názvy knih a čísla kapitol a veršů) podle rozličných jevů, úkazů a událostí

⁷ Viz část této kapitoly o živém Božím slově

Chápání Písma⁸

Zde pouze drobná poznámka k doslovnému a obraznému výkladu – oba ve svém nejužším smyslu chybné

- **Obrazný výklad** se často snaží obejít něco, co se člověku nelíbí tím, že to vyloží jako něco jiného
- **Doslovný výklad** naopak může vést k nepochopení a absurditám při snaze o absolutní doslovnost

Cílem je pochopení Biblického sdělení, ne protlačení toho, co by se nám líbilo, aby Bůh sděloval. Potřeba vnímat **kontext** (tím je celé Písmo a v užším smyslu daná pasáž, ve které se dané místo nachází – není možné jen tak vytrhnout větu nebo verš z kontextu) a snažit se naučit chápat biblické vyjadřování jako takové.

Pomůcky při četbě písma

- **různé překlady Písma:** Kvalita překladu je určena několika faktory: znalost původního jazyka, schopnost vyjadřování se v českém jazyce, znalost biblického pozadí a **zásadní je duchovní stav překladatele**. Překlad může být špatný, i když jsou překladatelé odborníci na hebrejštinu a řečtinu, ale jejich život s Bohem není odpovídající
- další vhodné pomůcky: **konkordance, biblický slovník**
- další literatura: biblické komentáře, knihy o Bibli
- existuje také mnoho užitečného softwaru

Biblické pomůcky by ale neměly vést k menší znalosti Písma, k menšímu přehledu v Písmu!

8 Otázka výkladu Písma je složitější, to ovšem přesahuje rámec těchto Základů

ŽIVÉ BOŽÍ SLOVO

Co je živé Boží slovo?

Jde o Boží slovo oživené Duchem svatým – v kázaném slově nebo při četbě Písma. **Mt 16:13-19** – Boží zjevení o tom, kdo je Ježíš = živé Boží slovo = základ církve

Postoj ke kázanému Božímu slovu

Kázané Boží slovo vyslovují lidé, není stoprocentně pravdivé a neomylné jako písmo. I tak se však jedná o **Boží** slovo, které je potřeba jako takové přijímat – nejde jen o lidské slovo. Nelze „uznávat jen autoritu písma“ (a odmítat kázané slovo)

Potřeba přistupovat s důvěrou. To neznamena, že by nemělo být nikdy rozsuzováno – jeho obsah podléhá autoritě Bible, aktuálnost kázaného Božího slova (oslovení) podléhá rozsouzení církve.

Při naslouchání živému Božímu slovu nestačí jen očekávat Boží „oslovení“. Je potřeba rozumět a přijímat i jeho „textový“ (faktický) obsah, viz. **Mt 7:24-27**

Cílem je oslovení, pochopení, přijetí a následná realizace v životě

Kazatelé a učitelé

Příslušní služebníci mají zodpovědnost **kázat a vyučovat pravdivě Boží slovo**. V kázáních má místo i povzbuzení, svědectví apod. - musí ale být v mezích biblické zvěsti a v souladu s cílem svatého života věřících a hlubšího poznání Boha. Podmínkou pro kázání je a vyučování je odpovídající morální a duchovní stav⁹, schopnost něco říct, apod.

Kazatelé nenesou odpovědnost za to, jestli posluchač kázané Boží slovo přijme a zařídí se podle něj. To je zodpovědnost posluchače. Boží slovo se také nestane realitou v životě člověka automaticky (jen proto, že bylo vysloveno), pokud je posluchač z nějakého důvodu nepřijme.

Boží slovo (ve všech svých podobách) je základním budujícím prvkem v životě křesťana a Církve. Je potřeba ho ve všech jeho podobách přijímat – neudělat z přijímání Božího slova formalitu nebo náboženský úkon.

⁹ Viz podmínky k službě v kapitole 5 – Služba v tomto oddíle

Kapitola 3: Modlitba a půst

3.1. Co a k čemu je modlitba:

Modlitba = komunikace s Bohem, promluva adresovaná Bohu, lidské obrácení se na Boha mluvením

- předpokládá důvěru Bohu a vztah s Ním
- a uznání toho, ke komu člověk promlouvá, jako Boha

Je potřeba se modlit?

Modlitba je potřebná

- Aby bylo zřejmé, že se **obracíme právě na Boha**, adresně.
- Jde o **závažné vyjádření vůči Bohu**, myšlenky si často brzy rozmyslíme, modlitba má formulovat až to, co opravdu chceme Bohu říci.
- Vyslovené slovo má jinou váhu než pouhá myšlenka (**Řím 10:9-10; Mt 12:36-37**)
- Bez komunikace také nutně upadá jakýkoli vztah. Modlitby jsou proto nezbytnou součástí našeho vztahu s Bohem.

K čemu modlitba?

Fungující vztah mezi Bohem a člověkem není představitelný bez obousměrné komunikace.

Bůh svou vůli sděluje skrze Písmo nebo skrze církev, ale osobní komunikaci s Bohem nelze vynechat – jak kvůli poznání **osobního vedení od Boha**, tak kvůli **naším sdělením Bohu**.

Jak se modlit

Postoje

- S **vědomím Božího přijetí** a našeho synovství
- S adekvátní **pokorou, poddaností**, bez drzosti, familiárností apod. (**Ž 6:10, 10:17, 28:2, 31:23**)
- S **důvěrou Bohu, spolehnutím se na Něho** – proto se obracíme na Boha (**Ž 2:12, 4:6, 9:11, 11:1**, atd.)
- Připravenost poslechnout, ať už bude Boží odpověď jakákoli – nelze přistupovat k Bohu s tím, že jediným cílem je přimět Jež k tomu, aby udělal, co chceme, ale my Jeho sdělení poslouchat nehodláme. Bůh takto „posluhovat“ odmítá (**Zach 7:13**, srov. **Jer 14:11-12**)!

Je v pořádku - a Bůh nás k tomu vybízí – předložit svá přání, potřeby i starosti Bohu a spolehnout se na něj. Ale toto nemůže být celým obsahem našeho vztahu s Bohem a všech našich modliteb. Tím horší stav je, když křesťané tvrdí (a klamou tím sami sebe), že se začnou o Boží věci starat, až Bůh vyřeší jejich problémy – Bůh ale zaslibuje něco něco zcela jiného: když se mi vydáte a bude se starat o mé věci, o to, co po vás chci, tak pak se o vás postarám, tak, že vyřeším vaše starosti a zabezpečím vás (srov. zejm. Mt 6)

Bůh zmiňuje i další podmínky pro křesťany, které mají při modlitbách splnit:

- **chození ve světle** – jinak je jedinou legitimní modlitbou pokání
- **odpuštění** těm, kteří se vůči nám provinili a činili pokání (Mk 11:25-26)

„Technika“

Může probíhat různě – vidíme to i na mnoha způsobech Boží řeči k lidem: promlouvá skrze své slovo, skrze své služebníky, skrze sny (např. Mt 1:20), akustickým hlasem (např. Mk 1:20), oslovením srdce, apod.

Několik příkladů (nejde o kompletní výčet) typů modliteb:

- modlitby individuální / společné
- běžné v srozumitelné řeči / v jazycích
- prosby / díky / chvály / dotazy / vyznání / duchovní boj / pokání
- aktuálně vymyšlené / předem připravené

Hlasitost, nebo to, zda člověk sedí, klečí, stojí apod. Písmo nepředepisuje. Záleží na člověku a na konkrétní situaci, modlitbě.

Modlitba Páně

Obecným **příkladem** modlitby jako takové je modlitba Páně (Mt 6:9-13).

Na modlitbě Páně vidíme, co by měla obsahovat naše komunikace s Bohem.

- **Uznání Boha, Jeho nadřazenosti**
- náš zájem na prospěchu Jeho díla – **jak já mohu prospět Jeho dílu**
- **vydání se Bohu, poddání se jeho vůli a vládě**
- **naše prosby**, náš vlastní prospěch
- **pokání** a prosby o odpuštění, pokud zhřešíme
- **prosby o Boží ochranu** - před pokušením, před zlem
- vyjádření **chvály Bohu**

Modlitby v jednotě

Ne sám za sebe, ale sjednocení se s dalšími křesťany ve společném oslovení Boha. Je třeba odlišit od „hromadné“ modlitby Bohu „vedle sebe“ - odlišná míra sjednocení

Modlitby v jednotě vycházejí z už existující jednoty. Obvyklá je existující jednota v poměrně malé skupině lidí (srov. **Mt 18:19-20**). Jednotou se nemíní společné téma, ani sjednocení na konkrétní prosbě, dokonce ani jednota na tom, že jsme Boží lid; potřebná jednota znamená jednotu ve vydanosti a následování Pána, ve vizi, co Bůh chce, abychom dělali a jak to máme provádět apod.

„Hromadné“ modlitby

Používáme termín „hromadné“ pro odlišení od společných, hlouběji sjednocených modliteb. Je při nich potřeba:

- dbát na společné téma, neřešit nesouvisející, nebo nevhodné osobní záležitosti
- dbát na vývoj modliteb a vedení Ducha svatého
- dbát i na to, abychom se slyšeli a dobře rozuměli – tak, aby bylo možno souhlasit
- vnímat a soustředit se

Modlitby a mluvení v jazycích

Jazyky nejsou lidským výtvozem („Duch svatý jim dával vymlouvat“, **Sk 2**). Jde o nástroj, ne cíl.

Slouží:

- jako důkaz o křtu v Duchu svatém. Nejsou ale důkazem trvalého naplnění Duchem svatým, ani dokladem chození v Duchu
- k budování sebe sama, lidského ducha – v nasměrování na Boha, zpozornění pro Boží jednání a řeč
- k společnému budování (musí být výklad, jazyky samy o sobě druhé nebudují, **1Kor 14**)
- vyslovení toho, co už nevím, jak Bohu vyjádřit – někdy člověk při modlitbách má potřebu Bohu něco sdělit, ale nedaří se mu to sdělit srozumitelným jazykem. Tehdy vhodné použít i nástroj jazyků.

Proto vhodné jazyky použít před „běžnými“ modlitbami, před aktivní službou nebo před shromážděními.

Nexistuje něco jako společná modlitba v jazycích, protože společná modlitba není možná bez porozumění. To neznamená, že při společných setkáních apod. Se člověk nesmí modlit v jazycích – ačkoli by měl mluvení v jazycích používat zejména sám.

Na shromáždění se „hromadně“ modlíme zejména proto, že:

- a) je zřejmé, že lidé sami tento nástroj dostatečně nepoužívají
- b) jsou křesťané na shromáždění roztěkaní, nevnímaví – tedy jako nástroj pro nasměrování na Boha

Vyznání

vyznání ve smyslu „modlitby“ je prohlášení, které konáme před Bohem a zpravidla i před lidmi, ve kterém se k něčemu závazně přihlašujeme. Tím, že jej vyslovíme je pro nás závazné – a to bývá podloženo tím, že jej vyslovujeme i před lidmi, před svědky

3.3. Jak se nemodlit

- „z povinnosti“
- kvůli lidem (**Mt 6:5**)
- „marnomluvnost“; je možné svou modlitbu zopakovat (srov. **Mt 26:39, 42 a 44**), důležité však je:
 - a) že si člověk nemyslí, že si splnění zaslouží pouze samotnou činností modlení
 - b) respektovat Boží odpověď
- prázdná recitace; říkat Bohu slova, která nemyslím vážně a upřímně, je neúčtivé (v tomto spočívá určité nebezpečí předem připravených modliteb)
- jako „maskovací manévr“ pro obejití Boží vůle
- maskované kázání nebo vyučování – k tomu slouží jiné formy

Půst

Některé modlitby je vhodné podpořit postem.

Půst = abstinence, nejčastěji nejedení. Motivace musí být duchovní. Nejde o hladovku nebo dietu, dokonce ani jen o vzdání se něčeho, co má člověk rád, natož odřeknutí se hříšné věci

Půst vyjadřuje:

- pokoření se, **ponížení se před Bohem**
- **uznání vlastní závislosti na Bohu** (srov. např. **Ezd 8:21-23**)

Půst jakožto pokoření se může být **součástí**:

- pokání (např. **Neh 9:1nn**) *Rozhodně však pokání nenahrazuje, ani sám není pokáním!*
- Volání o pomoc k Bohu (např. **Sd 20:18-28**)
- hledání Boží vůle, resp. Přípravy na službu (např. **Sk 13:1-3**)

Je možné vyjádřit Bohu postem svou poddanost a závislost na něm i bez aktuální potřeby. Půst se ale nesmí stát bezobsažným obřadem (srov. Také **Mt 6:16-18** a **Lk 18:19-14**)

Půst není „magickým obřadem“, který Boha donutí k zásahu za jakékoli situace. Modlitby s postem nebudou vyslyšeny bez poslušnosti Bohu, bez poslušnosti Bohu, bez pokoření se a závislosti na Bohu (a nejen vnějším obřadem), viz. **Iz 56:8 – 59:15**

Praktické doplnění:

- je vhodné brát v potaz zdravotní situaci. Horlivé a dlouhé postění není vhodné např. pro těhotné...
- půst nesmí končit obžerstvím

Neznámější místem „o postu“ je jistě Iz 58. Je ovšem zásadní nevytrhovat tuto pasáž z jejího kontextu Iz 56:8 – 59:15. Samotným tématem vlastně není půst (natož, že by Bůh nechtěl, abychom se postili, jak by mohlo vyznít z Iz 58:5-7); ale Boží vysvětlení, proč volání Izraelitů po vysvobození nedochází vyslyšení a napomenutí ke skutečnému pokání, po němž Bůh svůj lid vysvobodí. Silná vyjádření v 58. kapitole (58:2-5) nemluví proti postu, ale kritizují Izraelce, že k Bohu v nouzi sice volají o pomoc, ale nečiní pokání – postem vyjadřují pokoření se před Bohem, které se ale reálně nuskutečnilo, neboť nechtějí být poslušní Bohu, ale dělat si věci po svém.

Kapitola 4: Život v obecnství

Obrácení znamená také připojení k Církvi.¹⁰ Život v obecnství církve (a služba)¹¹ je důležitý pro osobní posvěcení, proměnu charakteru i použitelnost pro Boží dílo.¹²

4.1. Základní pojmy

Círev není pouhou organizací, ale tělem (1Kor 12:12-13; Ef 1:23), jejíž hlavou je Ježíš Kristus (Ef 1:22; Ef 5:23-27; Kol 1:12-17). Do Církve patří všichni znovuzrození lidé.

4.2. Proč je nutné do církve patřit

Podle Bible je třeba, aby každý patřil do a **byl součástí** konkrétní místní církve, aby:

- měl své místo v Kristově těle (1Kor 12)
- věděl, kdo jsou jeho autority (Sk 2:41; Jak 5:14)
- uznával stavbu těla (1Kor 2:12-28)
- podílel se na životě i potřebách církve

Nestačí „duchovní připojení se“ k Církvi „jako celku“. Boží slovo nezná individualistickou cestu k dokonalosti.

Bůh v církvi skrze svoji moc a „dary služebnosti“ buduje jednotlivce i celek; věřící mají ve vzájemné pomoci, povzbuzování, napomínání a sdílení růst k dokonalosti. (Ovšem skupina lidí, kteří si vzájemně pomáhají či mají společné hobby, ještě není církev)

Základní užitek a přínos života v církvi pro jednotlivce

I jednání Boha individuálně s člověkem je neodělitelné od faktu, že daný jednatel patří do církve, kde:

- se káže a vyučuje Boží slovo
- Bůh ustanovil autority, které se starají o vedení Božího lidu, o pastýřskou péči
- je věřícím poskytována korekce, napomínání a potřební kázeň tak, aby to pomáhalo jejich posvěcení, čistotě, svatosti (srov. např. Mt:18:15-18)
- je obecnství věřících, ve kterém si jednotlivé údy pomáhají, podporují se navzájem

¹⁰ Viz kapitola 3 oddíl I – Křest ve vodě

¹¹ Viz kapitola 5 – Služba v tomto oddíle

¹² Tato kapitola je zaměřena na život v obecnství církve. Podrobněji o Církvi viz oddíl III

4.4. Požadavky na jednotlivce z pohledu obcenství

Samotné členství ještě není totožné s obcenstvím. Obcenství církve není založeno na zájmové shodě, sympatiích či podobně, ale základní podmínkou obcenství mezi věřícími je, že **chodí ve světle** (1J 1). Potom mají obcenství s Ježíšem Kristem a otcem a také spolu navzájem.

4.5. Život v obcenství církve¹³

Život věřícího sestává ze dvou nenahraditelných součástí, o které je potřeba pečovat:

- osobní vztah s Bohem
- život v církvi

Soulad mezi osobním životem a životem církve

Je potřeba jednoty s učením církve. Nesoulad v tomto ohledu pro církev není přínosný, pro daného jednotlivce je však vyloženě škodlivý.

Výrazné projevy nesouladu pohoršují zejména slabší jednotlivce v církvi a ta musí činit opatření na jejich ochranu.

Účast na společných shromážděních církve

Je důležitá (Žid 10:25) kvůli obcenství věřících s Kristem i mezi sebou (Mt 18:20). Setkání věřících také umožňuje navzájem vnímat stav, jednání, mluvení = příležitost a prostředí pro povznesení, napomenutí.

Sounáležitost údů těla Kristova

Každé Boží dítě svým jednáním ovlivňuje celek (církve, ostatní lidi v církvi) a je potřeba podle toho jednat (1Kor 12)

Je normální, když věřící mezi sebou mají takové vztahy, jaké s lidmi ze světa mít nemohou – kvůli duchovní jednotě. Naopek je znakem, že duchovní život a vztahy s Pánem nejsou v pořádku, když jsou člověku bližší lidé ze světa, než církve (spíše se jim svěří apod.)

Sounáležitost mezi křesťany se však nesmí zaměňovat s narušováním soukromí!

13 V tomto oddíle mluvíme vždy o životě jednotlivce v místní církvi, sboru

Osobní a společný prospěch

Osobní prospěch a prospěch církve by neměli stát v protikladu. Snaha o prospěch druhých (**Fil 2:1-4**) ani pomoc druhým (**Gal 6:2**) není k naší škodě, ale i k našemu prospěchu a růstu. Správně: hlesat prospěch druhých, přičemž není člověk sám ukrácen a Bůh tomu požehná (nikoli obráceně)

Přitom musíme mít neustále napaměti osobní odpovědnost každého jednotlivce (**Gal 6:5**)

Úsilí o pokojné vztahy, snášlivost, napomínání, odpuštění

Individuální a sobecké zájmy nesmí stát v cestě jednotě církve. Pro jednotu a pokojné vztahy třeba se i namáhat (**Ef 4:1-3**), nelpět na malichernost, neurážet se kvůli zbytečností.

Musíme rozlišovat mezi slabostmi a nedokonalostmi druhých a mezi hříšným, tělesným, světským jednáním. Slabosti a nedokonalosti máme snášet a být vůči nim trpěliví, a to tím spíše, čím jsme sami silnější (**Řím 15:1; Ef 4:2**). Vůči hříchu, tělesnosti, svěskosti máme být nekompromisní (**Ef 5:3-7**) a napomínat se vzájemně. To se týká nejen provinění bezprostředně vůči nám (**Mt 18:15**), ale hříchu obecně (**Žid 12:12-17**). Důležité je také tomu, kdo zhřešil a učinil jasné pokání, odpustit (**Mt 18:21-35**).

Ti, kdo si o sobě myslí, že jsou silní, by měli svou sílu projevovat tím, že budou dělat více, zvládnou více – např. i ve vzájemném napomínání se: nemohou svou sílu uplatňovat pouze při kritice ostatních za jejich zády: stejně tak mají právě silní být schopni lépe rozlišit hřích a slabost.

4.6. Večeře Páně

Večeře Páně = obecenství v nejvlastnějším smyslu slova. Není obrazem, pouhým obřadem, dokonce ani jen připomenutím. Rozhodně není opakování Kristovi oběti. Důležitá místa: **konce evangelií, 1Kor 10-11**

Souvislost se Starým zákonem a s poslední večeří

Večeře páně byla ustanovena Kristem při poslední večeři. Poslední večeře byla připomenutím a naplněním starozákonního předobrazu – hodu beránka

při exodu: hod beránka (a uskutečnění vysvobození) → **svátek hodu beránka**

Při vykoupení: poslední večeře (a uskutečnění vykoupení) → **večeře Páně**

Starozákonní předobraz: Velikonoce, exodus, uvedení do zaslíbené země

Naplnění: dílo vykoupení v Ježíši Kristu, večeře Páně je součástí tohoto naplnění

Význam a obsah večeře Páně

Poslední večeře = zásadní moment „vzniku novozákonní Církve“ (společně s Letnicemi)

Večeře Páně – obdobně jako svátek hodu beránka:

- = připomenutí Kristova díla spásy
- = ztotožnění se s tímto dílem spásy, resp. Utvrzením vlastního ztotožnění
- = obecenství a sjednocení s Církví i církví

Při večeři páně nadto **přítomen Ježíš Kristus!**

Večeře Páně je proto:

- obecenstvím a **sjednocení** církve (každého jednotlivce jako součásti církve) přímo s Ježíšem Kristem
- **potvrzení smlouvy** (výhod i závazků) účasti na těle a krvi Ježíše Krista

Není nezávazná, natož pouhým symbolem či prázdným obřadem!

Večeře Páně může být spojena s přijetím učení, se **ztotožněním se s učením církve** (srov. popis v Janově ev.)

Kristova Přítomnost

Kristus je **skutečně** přítomen při večeři Páně! Kristus je skutečně přítomen **při** večeři Páně!

- = přítomen v daném shromáždění, které slaví večeři Páně
- = při poslední večeři nebyl přítomen v chlebu a ve víně (nebyl z něj kousek, ani ho kus nepřibyl, když říkal o chlebu „toto je mé tělo“), natož jen v chlebu a ve víně - ale při samotné večeři, mezi učedníky

Chléb a víno = nezbytné „nástroje“ (jako voda při křtu)

Praxe

Účastnit se může pokřtěný jedinec, který není ve vzpouře, nebo ve vážném konfliktu s vedením církve a v neřešeném vážném konfliktu s jinými členy církve.

- Nutné být ve stavu odpovídajícím smlouvě, kterou účastí potvrzujeme (**1Kor 11**)
- Nemají se účastnit modláři a bezbožníci (**1Kor 10**)

Pokud někdo nesplňuje podmínky:

- a) církve to ví – musí se k tomu jednoznačně vyjádřit, rozhodnout
- b) církve neví – účast je na zodpovědnost daného člověka

Kristus přítomen v obecenství církve slavící večeři Páně – vhodné zůstat v tomto obecenství, neodnášet chléb a víno mimo to aktuální shromáždění apod.

Písmo napadá také k ohleduplnosti při večeři Páně (**1Kor 11**) – ta je na místě i v otázkách zdravotních a hygienických, neměla by však vést k přílišné přecitlivělosti.

Praktické detaily, jako je požití bílého nebo červeného vína, respektive kvašeného nebo nekvašeného chleba, četnost večeře Páně apod. Záleží na dané církvi a jejích možnostech.

Kapitola 5: Služba

Nedílnou součástí života v církvi je osobní účast na práci církve, vůle ke službě Bohu = povinnost i prostředek k růstu, zbudování

Bez služby (praktického uplatnění duchovního poznání) hrozí odtržení od reality. Růst se projevuje mimo jiné nárůstem potřeby sloužit.

Služba je výsledkem našeho stavu, ochoty, potřeb církve (těch není nikdy nedostatek) a Božího povolání

Vnitřní představa o způsobilosti, stavu a vnější skutečnost, uplatnění ve službě by si měly být co nejbližší!

1Kor 14:26 („každý“) - správně by se všichni křesťané měli podílet na životě církve – podle osobního povolání (Bohem), podle svých schopností i možností

5.1. Požadavky ke službě

Podmínky se odvíjejí od důležitosti, zodpovědnosti dané služby. Výchozím stanoviskem = duchovně-morální požadavky na starší (**1Tim 3:1-7; Tit 1:5-9 a 2:1-5; 1P 5:1-4**). V odpovídající míře platí pro každou službu:

- vypořádání s hříchem, svatý život
- zralost, známost Písma, zkušenost (odpovídají dané službě)
- bezúhonost; střídmost; rozvážnost; sebeovládání; správný vztah k financím, majetku (ne lakota, ziskuchtivost, hrabivost), trpělivost, ne svárlost, dohadování; náležitý stav rodiny a péče o ni
- nezištnost služby – motivace = sloužit, nikoli zneužití služby pro vlastní vyvýšení či zisk

Pro „duchovější“ služby nezbytná také:

- schopnost učit (ale také učit se)
- reálná autorita (vyplývající nejen ze jmenování)
- schopnost postarat se o svěřené věřící

Jako požadavky pro jakoukoli službu lze uvést:

- život v čistotě - nebýt v nevyznaném hříchu (o kterém člověk ví, nebo na něj byl upozorňován)
- poddanost vedení církve – nebýt ve vzpouře
- vůle ke službě
- nezištnost služby – služba v církvi není pro uskutečnění jinak nenaplněných ambicí, není pro povyšování se nad druhé, není pro obohacení se na úkor církve, apod.

5.2. Vůle ke službě

Osobní chtění sloužit, být ku prospěchu, ochota se kvůli tomu i něčeho vzdát = výchozí bod k jakékoliv službě v církvi. Takováto služba předchází Božímu povolání (člověk, který není ochoten pracovat, se Božího povolání nedočká, ani když po něm „touží“)

Pokud se člověk osvědčí, pak jej Bůh dle svého svrchovaného rozhodnutí může povolát i k vyšší službě. Člověk se může Bohu ke službě vydat, ale ne Boha k povolání přinutit (tím hůře službu uchvátit)

Problém není nedostatek práce, ale nesplněné podmínky, nepoužitelnost.

5.3 Povolání ke službě

Jak dochází k Božímu povolání a jak je rozeznat

Probíhá na více rovinách souběžně:

- Osobně vůči danému jednotlivci. Bůh hovoří k duchu člověka, dává vnitřní pobídku, ujištění v duchu. (Potřebné zejména v případě dlouhodobé služby)
- V církvi ve dvou rovinách: vedoucí v církvi i obecnoství církve vnímají toto povolání a potvrzují ho

Osobní ujištění, ujištění od vedoucích i ztotožnění církve by měly probíhat přibližně najednou a v jednotě. Ani to není neomylné, zvláště, když člověk přirozeně disponuje vlastnostmi a zkušenostmi vhodnými pro danou službu. Proto je také potřeba potvrzení ovocem:

- Povolání se projeví pomazáním
- Potvrzení je také možné skrze vidění, proroctví (spíše jako potvrzení toho, co již Bůh vložil do ducha člověka; **Sk 13:1-9**). Funguje buď jako výhledový „náznak“, nebo dodatečné ujištění. Nelze ovšem nadřadit výše zmíněnému!

Věrnost v povolání

Velice důležitá je věrnost v povolání (**Mt 25:14-30; 1Kor 4:1-2; Luk 12:48**), a také motivace ke službě, touha být prospěšný ostatním. Služba nebude automaticky fungovat jen díky povolání.

Studuj Písmo (**2Tim 2:15**), žij v čistotě a poslušnosti vůči Bohu. Nepodceňuj malé úkoly (**Lk 16:20**). Uč se od zralejších a zkušenějších křesťanů, ale nekopíruj je slepě. Rozvíjej svůj charakter, buď otevřený pro korekci, nevzpírej se napomenutí.

Dále potřeba vytrvalost a trpělivost. Člověk nemůže vše vzdát po případných nezdarech, k těm dojde (v každé službě), ale je potřeba je zvládnout.

5.4. Omezení role služebníků

Služebníci kážou, napomínají, povzbuzují, modlí se, ... ale nemohou věřit za druhé, to musí každý sám. Věřící (včetně vedení církve) si mohou navzájem nést pouze **některá břemena**.

Gal 6:1-10 – Důraz na **vzájemnou pomoc**, ale při tom na **zodpovědnost za vlastní život**.

Důležité i zmíněné sdílení: pověření služebníci **vyučují**, aby „posluchači“ **mohli dělat, co mají**, na aby nemuseli nic dělat!

Vztah k vedoucím, ke služebníkům v církvi

Duchovní vedoucí a služebníci (pastýři, starší, ostatní vedoucí, dary služebnosti) jsou v církvi zcela nezbytnými. Povolává a ustanovuje je Bůh, který jim také dává potřebnou autoritu (**Ef 4**). Správný vztah ke služebníkům je velice důležitý pro zdravý život každého křesťana (**1Pt 5:5; Žid 13:7 a 17n; 1Tes 5:11-13; Gal 6:6n; 1Kor 9**)

„Napomínat se vespolek“ nesmí znamenat přehnané pletení se do života ostatním a do věcí, do kterých člověku nic není. Sdílnost a sdílení se neznamená (ve vztahu k vedoucím): „řeknu ti to, když mi také něco řekneš.“ - daný věřící potřebuje pomoci (a nikoliv zatížit ještě starostmi vedoucích)

Potřeba poddanost i otevřenost, důvěra, nikoli vzpoura a obstrukce, nebo uzavřenost!

Služebníci jsou ale stále lidi, kteří při splnění podmínek pro službu mohou mít a mají slabosti a nedostatky.

Nejen vedoucí mají odpovědnost za církev, ale i jednotliví věřící mají právo/povinnost například upozornit na nevhodné, špatné, či dokonce hříšné jednání vedoucích. Respekt a poddanost neznamenají ignorování, nebo dokonce bezhlavé přijímání takového jednání, o kterém Boží slovo mluví jako o špatném.

Řadu duchovních a praktických pokynů pro život v obecnství církve nacházíme zejména v listech apoštola Pavla. Tato lekce je pochopitelně nemůže všechny postihnout.

Kapitola 6: Postoj ke světu a praktické příklady

6.1. Co je to svět?

- a) stvořený svět (vše viditelné, fyzické)
- b) c

Svět v negativním smyslu (b) ale nemůže existovat mimo svět stvořený (a), i proto jde někdy o složité rozlišení.

6.2. Vztah ke stvořenému světu

Stvořený svět je Božím dílem, Bůh jej stvořil jako dobrý (**1M 1:31**) a k tomu, aby jej člověk užíval. Celé stvoření je však porušené pádem člověka do hříchu. To znamená, že „svět“ a svět již nelze zcela oddělit. „Svět“ se uplatňuje ve viditelném světě.

Božím záměrem není oddělení od stvořeného světa. Požehnání a hojnost (i materiální) Bůh dává pro usnadnění plnění Jeho vůle.

I užívání stvořených věcí musí sloužit k dobrým a zbožným cílům a nesmí vést k zotročení. Oddělení od světa ovšem může znamenat i dočasné nebo trvalé odřeknutí se věcí, které nejsou Božím slovem označeny jako hříšné samy o sobě (nemístně zaneprazdňují, odvádějí od obecnství s Bohem, apod.). Tyto věci mohou být zcela individuální a nelze poskytnout jejich výčet.

6.3. Vztah ke světu jako „systému“

- **1Pt 2:11** – jsme cizinci a „procházející“ na tomto světě. To ale neznamena nějaký „válečný stav“
- **2Kor 5:20** – jsme na tomto světě Kristovi vyslanci – ne jen tak, ale k naplnění Božích plánů, ke svědectví.

Postoje ke světu se odvíjejí od tohoto základního stavu.

Budeme se zodpovídat Bohu, nikoli světu. Rozpolcenost – chvíli splynutí se světem, chvíli s Božím královstvím – je špatná!

Křesťané nemají jednat stejně hříšně jako ostatní lidé (**Ef 2:1-10**), mají být oddělení od světa i ve smyslu tělesnosti, hříchů a žádostí – nepodléhat světským žádostem a nepřijímat je za své (**1J 2:15-17**).

Křesťané jsou Bohem vysláni („na svět“), aby sloužili Bohu, byli svědectví o Bohu apod. Nejsou vysláni k tomu, aby se snažili o reformování a zlepšování systému tohoto světa. Cílem Církve není ekologicky šetrná ani spravedlivě uspořádaná společnost ve světě. Jako lidé samozřejmě stojíme o lepší podmínky k životu na světě, ale to není téma pro Církev jako takovou.

6.4. Svobodná vůle a moc, vláda

Ani nevěřící lidé nejsou pod totální vládou ďábla.

K uplatňování vlády je nezbytná určitá součinnost člověka, jeho svobodná vůle – ta může být „ohnuta“, ale jen těžko zcela eliminována.

Nejlepší a hlavní variantou k získání poslušnosti je přesvědčení lidí – Bůh svým slovem, ďábel lží, pokušením a světská vláda obdobně – dobrými argumenty, demagogií i násilím. Protože je světská vláda tělesná, fyzická, může tlačit na lidskou vůli fyzickou silou, dokonce více než ďábel, který musí mnohem více lidí získat v duchovní rovině.

Základy – oddíl III: Církev

Kapitola 1: Církev.....2

Kapitola 2: Uspořádání a praktické fungování církve.....5

Kapitola 1: Církev

Pojmy: **Církev** = celý Boží lid, Kristovo tělo

církev = jednotlivé sbory, denominace, místní církve apod.

Pro tuto kapitolu je rozlišení Církev x církev podstatné. Píšeme proto pro církev (jednotlivé sbory, denominace...) malé „c“ i na začátku věty, resp. Použití velikého „C“ dokonce i na začátku věty ukazuje na Církev (celý Boží lid, Kristovo tělo). Upozorňujeme zároveň, že to je pouze naše konvence, nikoliv obecně přijímaný způsob.

1.1. Co to je Církev?

- **Boží lid (1P 2:9-10)**
- **společenství svatých**, všech vykoupených (**Kol 1:12; Žid 12:22-24**) – do církve patří živí i již zesnulí svatí (novozákonní i strazozákonní). Dočasně – na Zemi – patří do církve i lidé, kteří do Církve nepatří (**Mt 7:21; Mt 13:24-30; Mt 13:37-43**)
- **tělo Kristovo (1Kor 12:12-13; Ef 1:23)** – je pouze jedno tělo (**1Kor 12:12-27**), jedna Církev. Na tom nic nemění ani nejednotné a komplikované pozemské uspořádání církve (resp. Církví), přičemž minimálně rozčlenění na místní sbory je v naprostém souladu s Písmem.

Základem a hlavou Církve je Ježíš Kristus (**1Kor 3:11; Ef 1:22; Ef 5:23-27**).

Církev je postavena na Kristu a na živém Božím slově – na zjevení (**Mt 16:18**)

Církev není lidským výtvořem či pouhou organizací. V případě církve/církví se ovšem vyskytují i záležitosti, které lidským výtvořem či uspořádáním jsou. To samo o sobě není problém, pokud se jedná o věci, ve kterých nám Písmo ponechává volnost (např. den a čas, kdy se konají shromáždění). Špatné je, když se jedná o záležitosti, které jsou s Písmem v rozporu (křest nemluvnat).

1.2. Účel a úloha Církve, resp. církve

V bodech napsaných v tomto oddíle by měla být mezi Církví a církví shoda. Ovšem z podstaty rozdílu mezi nimi (Církev x církev) je jasné, že církev nesplňuje svoji roli stoprocentně.

Vůči Bohu:

- Být svatým lidem k Boží slávě (**Ef 1:4-6**)
- stát se nevěstou pro Jeho Syna (**Zj 21:9**)
- je „místem“, kde Ježíš Kristus kraluje (Božím královstvím na zemi **Lk 17:20-21**)
- usilovat o hlubší poznání Boha, resp. Znat Boha.

Vůči světu:

- svědectví o Bohu, zjevení Jeho moci, moudrosti a slávy (**Ef 3:10**)
- šíření Jeho království (**Mt 28:18-20; Sk 1:8; Mt 5:13-16**), nabádání ke smíření s Bohem (**2Kor 5:18-20**)

Vůči věřícím:

- budování k dokonalosti (**Ef 4:11-16**), k poznání Boha
 - Bůh zjevuje svoje slovo skrze lidi, které k tomu povolává (**Žid 13:17**)
 - obecnství církve slouží ke vzájemnému povzbuzování a napomínání (**Mt 18:15-17**)
 - vzájemná pomoc (**Gal 6:2**)
 - vedení církevními autoritami (**Žid 13:17**)
- spolupráce na Božím díle

1.3. Jednotlivci a církev

Boží slovo nezná individualistickou cestu k dokonalosti – všichni věřící jsou údý Kristova těla – mimo Tělo nelze existovat (**1Kor 12**)

Podle Bible je třeba:

- aby každý reálně patřil do konkrétní místní církve
- aby věděl, kdo jsou jeho autority (**Sk 2:41; Jak 5:14**) a byl jim poddán
- aby uznával stavbu Těla (**1Kor 11:29-30**), respektoval církev, ve které je
- aby měl své místo v církvi a aby byl v sounáležitosti s církví a jejími členy

Pozemská církev

Do církve na Zemi dočasně patří i lidé, kteří nejsou součástí Církve. To, jestli lidé z různých denominací a církví patří do Církve (budou spaseni), není dánopříslušností k některé z církví, ale jejich vírou a jejich stavem. Žádná z denominací není či církví není stoprocentně totožná s Církví jako takovou.

Současný stav církve s různými denominacemi, hnutími, apod. Je značně nedokonalý, nejednota Božího lidu je velkou tragédií i velkou ostudou před nevěřícími. Umělé snahy o nápravu a sjednocení ale tento stav nijak nezlepšují.

Současný stav ale nabízí i jisté nezanedbatelné výhody – např. některé významné teologické důrazy by nebyly rozvinuty, kdyby nedošlo zároveň k ráznému vymezení se vůči v té době většinové církvi. Vyčlenění nesmí probíhat nezodpovědně, natož z nečistých, nekorektních důvodů.

Vzájemné vztahy mezi jednotlivými denominacemi a církvemi mají fungovat ve shodě s výše uvedenými cíli a účely Církve při zachování vzájemného respektu a svobody.¹

¹ Podrobnější výklad této problematiky přesahuje rámec těchto Základů

1.4. Znaký církve

K tomu, abychom mohli mluvit o církvi, je nutné, aby splňovala následující podmínky:

- víra v Boha²
- naděje věčného spasení, vzkříšení a druhého příchodu Ježíše Krista³
- poddanost Ježíši Kristu jako hlavě Církve, viz např. **Ef 5:23**
- kázání živého Božího slova

***Mt 16:13-19** – Petr vyznává, že Ježíš je Kristus, Syn Boha živého – Ježíš odpovídá, že mu to nezjevilo tělo a krev (nejde o přirozené poznání), ale Otec, který je v nebesích, jde o nadpřirozené zjevení – živé Boží slovo. A na této skále (na skále živého Božího slova, srov. **Mt 7:24**) Ježíš postavil svou církev, kterou ďábel nepřemůže. A Petrovi, protože má živé Boží slovo, Boží zjevení, dává moc svazovat a rozvazovat. Proto církev nutně musí mít přístup k živému Božímu slovu (jinak nemá s Církví mnoho společného)*

- evangelizace (**Mt 28:18-20**)
- obecnství a budování věřících (**1J; Ef; Mt 18**)
- správné „provozování“ večeře Páně a křtu ve vodě.

Samozřejmě by bylo možné podmínky podstatně rozšířit, zmíněná kritéria jsou ovšem základním minimem. Míra a čistota naplnění kritérií zároveň může sloužit k posouzení „kvality církve“ (resp. její „blízkosti“ k Církvi)

² Podrobněji viz kapitola 2 oddílu I - Víra

³ Podrobněji viz oddíl IV

Kapitola 2: Uspořádání a praktické fungování církve

2.1. Základní uspořádání církve

Kristus buduje církve k cílům a účelům uvedeným výše.⁴

V Písmu jsou základní prostředky a způsoby (**Ef 4; Tit; Tim**), ne však podrobně definovaný „systém uspořádání“

I z biblických případů je patrné, že konkrétní užití prostředků a provedení je závislé na stavu lidí v církvi (přednost mají kvality lidí, ne kvóta počtu starších apod.), na jejich potřebách a aktuálních cílech. Podstatné je, aby církve byla poddána Kristu a sloužila Jemu a Jeho cílům.

Místní sbor může mít samostatné vedení, může ale být řízen i „zvnějšku“, např. ve spojení s jinými místními sbory.

Volnost uspořádání není neomezená. Existují biblická pravidla a hranice = **jednoznačný biblický základ vedení církve:**

- princip teokracie, nikoli autokracie, nikoli demokracie. Konečnou a svrchovanou autoritou je Bůh – i jednotlivý služebníci, skrze které se Boží vláda uskutečňuje, musí respektovat nadvládu Krista.
- Bůh dává rozličná obdarování a sám staví lidi do postavení (**1Kor 12**). Obdarování by mělo být rozpoznáno před jmenováním, neboť samotné jmenování nevypůsobí obdarování.
- K duchovnímu vedení církve (nejen místního sboru) dává Ježíš duchovní úřady („dary služebnosti“, **Ef 4:11-16**). Všechny duchovní služby jsou určitou odvozeninou od těchto „darů služebnosti“.
- Ke správě církve slouží vedoucí (episkopové), starší, diakoni. Tyto služby lze také chápat jako „organizační strukturu“ a vedení církve. Starší a vedoucí by měli naplňovat i podmínky pro duchovní službu, která se u nich také projevuje - hlavní, natož jedinou podmínkou ovšem u těchto úřadů není duchovní povolání
*Pojem episkopos byl (minimálně pro apošola Pavla, srov. **Sk 20:28**) synonymem pro staršího, v židokřesťanském prostředí nejprve fungoval jako označení pro Krista jako jediného velekněze, hlavu Církve (srov. **1Pt 2:25**). Velmi brzy se ale takto začal označovat vedoucí sboru (ať již jako první ze starších, nebo vedoucí vyloženě nad staršími) a oba předchozí významy byly víceméně opuštěny.*
- Každý má v církvi své místo – jako úd těla (**1Kor12**)

4 Viz kapitola 1 tohoto oddílu

2.2. Vedení místní církve

Vedoucí

Rozdíly v pojmenování (vedoucí starší, pastor, první pastor, episkop, biskup, president...) nepodstatné

Musí nad ostatní starší vynikat – buď povoláním (dar služebnosti, viz dále), nebo „jen“ ostatní starší převyšuje obdarováním, morálně, atd. (Logicky tím zůstává i jedním ze starších.)

Kolektivní vedení staršovstvem, nebo vedení jedinou sobou vedoucího?

Záleží na aktuálním stavu. Pokud není jasná osoba vedoucího, není žádoucí jej násilně určovat. Pokud se v kolektivní vedení vyskytuje „dar služebnosti“, logicky má jeho hlas větší váhu než hlas těch ve „správních úřadech“, apod.

Starší

Původní význam = starší, starý (věkově, **1Tim 5:12**; **Žid 11:2**; **Mk 7:5**), ale také vedoucí u Židů (**Mt 16:21**), obdobně v rodině, kmenu

→ povolání a ustanovení vedoucí sboru (**Sk 14:23**)

Nároky jsou takové, že je v mladém věku nelze splnit.

Hlavní úkoly

- pastýřská služba sboru (**1Pt 5:2**)
- kázání a vyučování Božího slova
- správa (i duchovní) církve

Úřad staršího není totožný s darem služebnosti (**Ef 4**), pro staršího není podmínkou, aby současně byl povolán k úřadu ve smyslu **Ef 4**.

Vztahy ve staršovstvu

- rovnost – stejný úřad („starší“)
- nerovnost – rozdíly v moci, autoritě, zralosti, zkušenostech, schopnostech.
Tomu musí odpovídat i váha jejich hlasu.

V (téměř si) rovné skupině starších se váha hlasů může měnit dle konkrétní situace.

Ustanovení staršího

Sk 14:23; Tit 1:5

- skrze darem služebnosti (apoštol)/místním staršovstvem, vedoucím
- nutné uznání a přijetí od ostatních staršího a uznání ze strany církve

Diakoni

Sk 6:1-6 = služba, práce, přisluhování, starost o potřebné

V různých církvích se liší postavení a chápání

Oblasti služby

Organizační záležitosti, administrativa, dětská služba, sociální oblast, finance, nájmy, správa majetku, starost o hosty, starost o potřebné, nemocné...

Předpokládají se i přirozené schopnosti, do služby se lze i „přihlásit“

Ustanovení diakonů

- odvíjí se od potřeb
- z rozhodnutí vedení, starších (ale nezbytné rovněž přijetí ze strany sboru)

Podle závažnosti, odpovědnosti a duchovní role služby diakona probíhá ustanovení buď prostým jmenováním, nebo se děje se vzkládáním rukou

2.3. Dary služebnosti

= „duchovní úřady“ darované Bohem, viz **Ef 4:11-16**; duchovní dary k vedení a budování Církve

Vybírá si (povolává) sám Bůh

V současné církevní situaci sporadicky a často omezené, často v širším okruhu církve (církvi) nepřijímané. Naopak často jsou domnělé, samozvané, falešné.

Stav církve souvisí s výskytem darů služebnosti (a naopak) bez nich by nemohla přežít.

Důležitou odpovědností vedení sboru je, jaké dary služebnosti (a vůbec jaké mezisborové služby) přijímá. Vedení sboru má odpovědnost a povinnost se o pravosti jakékoli služby přesvědčit.

Nelze dělat striktní dělicí čáru mezi staršími, diakony – a dary služebnosti

Ef 4:7 a 11-15 – zde tzv. **hlavní** dary služebnosti

Ale jsou i další viz **1Kor 12:28**; **Řím 12:6-8**

Původ a povolání

- původ a dání je jednoznačně od Boha skrze Ježíše Krista (**Ef 4:11**; **1Kor 12:27n**)
- toto Boží povolání je osobní a pouze pro některé
- suveréní Boží rozhodnutí, při kterém zohledňuje lidské vlastnosti a schopnosti (**Mt 25:14-15**)
- neporušuje pravidla lidské svobodné volby (člověk může odmítnout, zmařit)

Účel

Ef 4:12-16:

- **vybudování Těla Kristova, duchovní růst církve**
- **jednota víry**
- **ochrana** před nestálostí, oklamáním, falešnými učením
- **příprava ke službě**
(ne samoučelné postavení)

Nelze snižovat úlohu žádného daru. Ke zbudování jednoty, tedy i mezi nimi by měla být jednota. Jedna osoba může být nositelem i několika darů.

Hlavních 5 darů

1Kor 12:28 a **Ef 4:11** – apoštol, prorok = nejpodstatnější. S tím koresponduje **Ef 2:20; Ef 3:5; Am 3:7**.

Apoštol

Žid 3:1 – Ježíš Kristus je dokonalý příklad apoštola; je také nejvyšší apoštol.

Práce apoštola: položení základů (**1Kor 3:10; Ef 2:20**) a péče o založenou církev. Pravomocí apoštola je také ustanovit správní strukturu církve (ustanovení starších). Z podstaty apoštolského obdarování je zřejmé, že zahrnuje i další zde jmenovaná obdarování.

Je rozdíl mezi původními dvanácti apoštoly a ostatními (Sk 1:21)

Prorok

Základní smysl prorockého úřadu byl vždy ve zjevování Boží vůle Božímu lidu.

Zejména z **Ef 4** (ale i třeba z **Sk 15:22,32** a **Sk 13:1**) je patrné, že služba proroka v církvi neznamena jen přinášení jednotlivých proroctví, ale základní **udávání směru a duchovní vize ve vedení církve**

Prorocká služba v Nové Smlouvě může doplňovat, ale nemá nahrazovat osobní vedení každého Božího dítěte.

Boží slovo velice varuje před vyskytujícími se falešnými proroky. Rozlišení **Mt 7:15; Mt 24:11** a **24; 1J 4:1-3**. Zejména v případě, že byl dotyčný zapleten do okultismu, je *de facto* jisté, že bude prorokovat falešně. Obdobně to platí u lidí nepoddaných a manipulativních.

Evangelista

Všichni mají zvěstovat evangelium, ale ne každý je evangelista

Evangelista (Ef 4:11; Sk 21:8; 2Tim 4:5):

- **káže prostou zvěst evangelia a provázejí jej znamení**
- musí znát své meze a nesnažit se nově obrácené vyučovat a vést; musí uznat potřebu dalších služebníků (pastýř, učitel atd.). U skutečného evangelisty není prostota zvěsti (pokud je zvěst biblická, a nikoli jen „nějaké povídání“, agitace) na závalu a nelze ji zlehčovat a kritizovat.

Pastýř

Služba pastýře je jedna z nejdůležitějších v místním sboru. Bez něho přichází práce evangelisty a apoštola často nazmar.

Pastýř má **dohlížet na církev, pást Boží stádo, strážit je** – tak, jako pastýř celé Církve, Ježíš Kristus (**Žid 13:20; 1Pt 2:25**). Jeho služba se v mnohém překrývá s úřadem starších a episkopů (srov. **1P 5:1-2; Sk 20:17-35**). Patýř také **vede (J 10)**. Přitom je třeba rozlišovat míru této práce (vedoucí, pomocníci). Ovce bez pastýře bloudí (**Mt 9:36; Mt 26:31** (proto tolik útoků na pastýře); **Mk 6:34**). Důležitým požadavkem na pastýře, aby svoji práci dělali dobrovolně, ne z donucení, ne pro zisk (**1P 5:2**).

Základním **vzorem** pro pastýře je **Ježíš Kristus (Jan 10:7-18)**

Učitel

I vyučování, schopnost vyložit, vysvětlit Boží slovo = úkol pro každého (**Mt 28:19-20**), ale ne každý je učitel (srov. **Jak 3:1**)

J 6:45 a Jer 34:34 není v rozporu s potřebou učitele

Pavel přirovnává roli učitele k zalévání (**1Kor 3:6-9**, Apollo byl učitel)

Učitel:

- jedná (hlavně) s již obrácenými
- bezpodmínečně nutná nadprůměrná znalost a porozumění Písmu
- musí vyučovat podle Písma, ne „lidské moudrosti“, ne filosofii a ne vlastní nebiblické nápady
- potřeba rozlišení schopnosti posluchačů (**1Kor 2:6; Mt 7:6; 1Kor 3:2; Jan 16:12**)

Písmo hovoří i o falešných učitelých (**2P 2:1-3**) – manipulace s biblickou zvěstí

2.4. Shrnutí

Základní uspořádání se tedy sestává z:

- duchovního vedení s obdarováním (alespoň v nějaké míře)
- duchovní správy – starší apod.
- Aktuálního organizování dle situace

Dodatek, praktické fungování

Praktické fungování musí být podřízeno úlohám a cílům církve.⁵ To zahrnuje organizační uspořádání nejruznějších shromáždění, veřejných akcí, evangelizací, apod. (četnost, délka, ...)

Církev jsou ti lidé, ne dům, ne majetek – majetek má být užíván podle cílů

Finance dle účelu:

- desátky jsou na službu konajících duchovní a věci s tím související
- provozní peníze – nájem, ...
- dobročinnost – primárně v rámci církve

Účast na materiálním životě církve je dobrovolná, pocit povinnosti, chápání svého majetku jako „k dispozici“ církvi vyplývá pouze z víry.

5 Viz kapitola 1 tohoto oddílu

Základy - Oddíl IV: Naděje a věci budoucí

Kapitola 1: Naděje.....	2
Kapitola 2: Vzkříšení mrtvých.....	4
Kapitola 3: Druhý příchod Ježíše Krista.....	6
Kapitola 4: Soud věčný.....	8

Kapitola 1: Naděje

Naděje v biblickém smyslu = nepochybné přesvědčení o budoucích věcech

Víra a naděje nejsou zcela odlišné a nezávislé.

Víra = jasné přesvědčení o věcech, které jsou, či které se staly, ale i o tom, co bude – o naší naději. Věříme, důvěřujeme Bohu, že naplní, co zaslíbil. Nadějeme se, že se stane, co řekl.

Předměty naděje:

- věci obecně platné, bezpodmínečné (např. druhý příchod Ježíše Krista) – lidské jednání je nemění, ovlivnit můžeme jen naši účast na nich.
- Věci vymezené, podmíněné (např. zaslíbení zaopatření pro ty, kdo budou hledat Boží království – je tím přímo podmíněné)

Naděje je nesmírně důležitá pro křesťanský život, pro trpělivost, vytrvalost

1J 3:1-3:

- věříme, kdo jsme (Boží děti), protože věříme v milujícího Boha
- máme naději, že jej uvidíme, že budeme jako On
- a proto se očišťujeme, posvěcujeme

Naděje

- Nezahanbuje, nenechává člověka zahanbeného, bezradného (**Ř 5:2-5**)
- Je kotva duše (**Žid 6:18-19**). Bez jasné naděje (a zejména bez jasné věčné naděje) není člověk pevný, vytrvalý, trpělivý
- Podle toho, jako má naději, tak je také s to věřit, důvěřovat Bohu, obstát před Ním, žít svatě a čistě (**1J 3:1-3**)
- Dává smělost (**2Kor 3:12**)
- Vede k pobožnosti, střízlivosti, sebekázi (**Tit 2:11-14**)
- Chrání mysl (**Rf 6:7; 1Tes 5:8**)

Biblická naděje není „sen“, touha nebo přání, ale **jistota**. Je to jasná přesvědčenost o budoucích věcech, o cílech, včetně podmínek a pravidel (**Zj 21:8,27; Gal 5:21; Mt 6-7; atd.**)

Tyto věci je třeba znát a věřit jim.

Přirozená naděje

Je projevem zdravého životního postoje. Je to přirozená věc, není přímo produktem Božího jednání. Netýká se jen Božích dětí, ale všech lidí. Je pro život velice potřebná. Nesmí být odtržení od reality a pravdy.

Můžeme ji vidět i v Bibli (např. **Řím 15:29**)

Pozemská naděje

Vyplyvá z Božího slova a Jeho zaslíbení. Je pro křesťanský život velice důležitá, zde ale jen několik obecných příkladů:

- Boží zaopatření (**Mt 6:33**) = zaslíbení podmíněné tím, že budeme hledat Boží království
- Požehnání v nejobecnějším smyslu (**5M 28**), podmíněná opravdovou poslušností Bohu

Pokud má člověk naději jen v pozemských věcech (pokud bere Boží slovo pouze jako užitek pro pozemský život), je ve velice bídném stavu (**1Kor 5:19**). Omezit takto obsah naděje znamená degradaci křesťanství na pouhý „nástroj“ k zvládnutí pozemského života (který ale jiní zvládají i bez víry) nebo pro větší materiální zisk těch, kteří se naučí křesťanství „správně využít“. Obojí je v příkrém rozporu s písmem.

Křesťaný by neměli být ani zcela vytrženi z každodennosti a dočasných záležitostí neustálým odvoláváním se na věčnost, ale ani zahledění do současnosti bez jistoty o věčnosti. Správným stavem je pevné ukotvení „ve věčnosti“, ze kterého křesťan náležitě řeší i aktuální pozemské záležitosti.

Věčná naděje

Věci, které nejsou bezprostředně pro současný pozemský život. Konečné cíle naší víry:

- vzkříšení mrtvých (**1Kor 15; Sk 24:15**), vytržení Církve, budeme jako On (**1J 3:3**); spasení, věčný život (**Tit 1:2-3**)
- druhý příchod Ježíše Krista (a vše, co s tím souvisí, např. tisícileté království)
- věčný, konečný soud

Kapitola 2: Vzkříšení mrtvých

Klíčové místo: celá **1Kor 15**

1Kor 15:45-47:

- člověk stvořen jako nepodléhající porušení, ale tělesný, zemský (**1M 1-3**)
- už při stvoření počítal Bůh s tím, že člověk bude muset být proměněn (tělesné v. duchovní) – od počátku jasné, že se to může a musí stát jedině skrze Krista

Pádem do hříchu člověk podlehl porušení, smrti. Zemřel duchovně a stal se smrtelným (**1M 3**)

Kristovým vykoupením:

- se stala duchovní obnova (nové narození, narození z Boha)
- získali jsme věčný život
- prozatím ale zůstal člověk smrtelný, teprve bude vzkříšen nebo proměněn při vytržení

Co se děje po smrti člověka

V Bibli jen poměrně kusé zmínky. Spekulace bez dostatečných biblických podkladů jsou nevhodné a důkladnější rozbor přesahuje rámec těchto Základů.

Jisté je:

- Člověk nepřestává existovat ani poté, co je oddělen od svého těla. Nicméně to není dokonalý stav (právě proto bude vzkříšen)
- I v této „fázi“ se bude lišit situace spravedlivých a nepravých (srov. **Luk 16:19-31; Lk 23:43**)

Pro nás nyní postačí ujištění o Boží spravedlnosti a o tom, že stav po smrti není konečný a že bude vzkříšení.

Vzkříšení se nebude týkat jen těch, co ve vzkříšení věří, ale úplně všech. Rozdíl bude v údělu, který po vzkříšení člověka čeká – jiný pro spravedlivého a jiný pro nepravého člověka.

2.1. Vzkříšení

Popírání vzkříšení = závažný blud (**1Kor 15:12-17**)

Popření Kristova vzkříšení = popření celého vykoupení (právě vzkříšením Bůh definitivně potvrdil, že Kristus byl spravedlivý (srov. **Ž 16:10**) a že nezemřel za své vlastní hříchy)

Bůh všechny spravedlivé vzkřísí k životu věčnému. Vzkřísil spravedlivého Krista a vzkřísí i ty, které Kristus ospravedlnil (učinil spravedlivými)

Vzkříšení znamená, že ti, kdo zesnuly a jejichž tělo propadlo rozkladu, budou opět mít své tělo (**Job 19:25-27**). Pochopitelně se nejedná o to, že by Bůh shromáždil tytéž materiální částičky těla, ze kterých bylo složeno v okamžiku smrti. Tělo spravedlivých bude po vzkříšení duchovní, neporušitelné. Nepraví budou také vzkříšení v těle a budou odsouzeni k věčnému trestu. Rozdíl mezi spravedlivými a hříšníky bude tedy v údělu, který se jim na soudu dostane.

Jaké bude vzkříšené tělo?

Bude to lidské „naše tělo“. Ale bude mít jiné vlastnosti (**1Kor 15:35-49**)

- nebude poddáno rozkladu, nemoci, stáří, bude nesmrtelné
- krásné a slavné (nezdevastované hříchem)
- svědectví Boží moci
- současné tělo je tělesné, duševní; nové tělo bude duchovní
- současné nese podobu Adama; u spravedlivých ponese vzkříšené tělo podobu Krista

Bližší poznání o tom, jaké vzkříšené tělo bude, nemáme. Bible nám neposkytuje bližší podrobnosti a není žádoucí rozvíjet na toto téma spekulace.

Fáze vzkříšení

Tři základní fáze vzkříšení (**1Kor 15:22-24; 1Tes 4:13-17**) a to podle daného pořádku:

1. Kristus jako prvotina, „první z úrody“ - neznamená celou úrodu, jen první část úrody. Pak se pokračuje dále ve sklizni a je sklizeno celé pole. Prvotiny byly svaté a patří Bohu (**2M 23:16; Řím 11:16**). Prvotiny byly Bohu obětovány o Letnicích, na počátku sklizně a posvěcovaly a přinášely požehnání celé úrodě. To ukazuje na to, že Kristus nebude jediným vzkříšeným, ale prvním, po kterém nezbytně nutně budou vzkříšeni všichni lidé.
2. Ti, kdo zesnuli v Kristu (věřící, co již zemřeli). Vzápětí budou vytrženi živí věřící
3. Na konci času (po tisíciletém království) všichni zemřelí – vzkříšeni k soudu

Vzkříšení věřících a vytržení Církve proběhne, aniž by Kristus sestoupil na zem. Vzkříšení a vytržení budou vzati k němu „do povětří“. Přitom budou proměněni (**1Kor 15**)

Co bude po vzkříšení?

Vzkříšením vše nekončí. Boží slovo hovoří ještě o druhém příchodu Krista, který sestoupí na Olivovou horu v Jeruzalémě, aby posléze vládl spolu se svatými tisíc let. Pak bude soud.

Kapitola 3: Druhý příchod Ježíše Krista

Naděje druhého příchodu Ježíše Krista patří mezi základní věčné naděje Božího lidu. To, jak se věřící staví k druhému příchodu Ježíše Krista, velice dobře ukazuje na jejich celkový stav.

3.1. Jistota druhého příchodu Krista

Druhý příchod Ježíše Krista se uskuteční ve dvou časově blízkých fázích:

- sestoupení Pána do oblak, kdy vytrhne věřící a vzkřísí svaté
- sestoupení na Olivovou horu a následná tisíciletá vláda

V písmu máme velice jasné ujištění o druhém příchodu Krista, v obou jeho fázích (**Dan 7:13; Mt 16:27; Mt 24-25; Sk 1:11; Fil 3:20-21; 1Tes 1:10; 2Tes 2; 2Pt 3:9-10; Zj 5-22**).

Co naděje jeho příchodu působí?

- Víra v druhý příchod Krista není jen prázdným náboženským přesvědčením. Je to nejen jistota, ale také **radostné očekávání** jeho příchodu (**Zj 22:12-21**)
- Kdo má tuto naději, ten se očišťuje (**1J 3:2-3**). Skutečná víra v druhý příchod Krista totiž znamená i připravenost a hotovost, a to v každém okamžiku (**Mt 24-25**), konání toho, co od nich Pán chce. Takový věřící nebude potřebovat nějaký čas na „závěrečné přípravy“ na jeho příchod.

3.2. Co o druhém příchodu Krista víme? Kdy bude, jak poznáme jeho blízkost?

Zásadní oddíly: **Zj; 2Tes 2; 1J** (ohledně antikrista) a výroky v evangeliích, hlavně **Mt 24-25**.

Z těchto míst můžeme říct jasně následující:

- **Přesný čas příchodu neznáme a nelze jej do poslední chvíle poznat**
Mt 24:36-39: „o tom dni a ni hodině žádný neví“
Mt 25:13: „bděte, protože nevíte, kdy Syn člověka přijde“
- **Máme ale obecný přehled o poslední době**
Sice nemůžeme určit přesný příchod Ježíše Krista, ale na druhou stranu nám Bůh v Písmu dává mnoho informací o poslední době. Především musíme říci, že pojem „poslední doba“ musíme chápat ve dvou smyslech.
 1. Poslední doba nastala již prvním příchodem Ježíše Krista a my všichni od té doby v poslední době žijeme (**1J 2:18; Žid 1:2**)

2. Poslední doba v úzkém slova smyslu, jako konečná fáze pozemských událostí bezprostředně souvisejícími s druhým příchodem Ježíše Krista, tisíciletým královstvím a věčným soudem.

V tomto oddíle pojednáváme o poslední době v tomto užším smyslu

Základní náčrt událostí poslední doby

- Všeobecné shromáždění Izraele do jejich země
- Velké odpadnutí (apostaze) církve.
- Nastolení vlády Antikrista (obnova čtvrté říše – římské, viz Dan). Vláda Antikrista bude mimo jiné znamenat snahu o zničení veškeré pravé bohoslužby. Současně s tím se bude snažit přinutit všechny k lodi, aby jej uctívali jako vykupitele, zachránce a Boha. Na základě toho bude chtít být uctíván i v Chrámě v Jeruzalémě (který do té doby bude muset být nejspíš obnoven). Zřejmě z důvodu odmítnutí povede válku proti Izraeli.
- Kristus se pak spolu se vzkříšenými svatými (Církví) vrátí zpět na Zem. Zachrání Izrael, který v něm až v této chvíli pozná svého vykupitele. Kristus porazí Antikrista, který se svými armádami oblehne Jeruzalém, sváže satana a nastolí na Zemi tisícileté království.

Ačkoliv máme tento základní přehled, kterému můžeme i rozumět (kniha, kterou napsal Jan není zapečetěná **Zj 22:10**; Kristus chce, abychom měli o poslední době poznání), musíme si být vědomi toho, že již mnohé pokusy o výklad knihy Zjevení a poslední doby selhaly. To neznamena, že bychom se neměli snažit těmto věcem porozumět a vykládat je, ale musíme tak činit s pokorou a velikou obezřetností – aby se nám nepříhodilo to, co židům, farizeům, kteří ve velikém očekávání na příchod Mesiáše nakonec jeho příchod vůbec nepoznali.

Rozhodují je:

- v poslední době již žijeme
- samotný závěr může nastat kdykoliv
- Podle této naděje musíme žít – v poslušnosti, bdělosti, střízlivosti a posvěcení, abychom mohli druhý příchod Pána očekávat skutečně kdykoliv a navíc radostně

Kapitola 4: Soud Věčný

4.1. Bůh jako soudce a zásady soudu

Pro pochopení Božích soudů je třeba vidět povahu Boha – zejména jednotu Boží milosrdnosti a Boží spravedlnosti.

Bůh je nejvyšší Pán a Soudce

Je Pánem nade vším svým stvořením. Nikdo nemá možnost uniknout zpod Jeho autority (**Job 12:9-10, 14-25; Řím 9:20-21; Dan 4:31-32**)

On je soudcem všech (Žid 12:22-24; 1M 18:25; Sd 11:27; Ž 58:12; Ž 94:2; Iz 33:22).

On má právo soudce!

Nesmíme zapomínat na to, že je dobrý, milosrdný a spravedlivý. Bůh nestvořil svět proto, aby měl co odsoudit! Neusiluje o odsouzení (**Jan 3:17**); ale soud nebude zrušen, i když se odkládá (**2Pt 3:9**)

Bůh Otec přenesl soud na Syna

Jan 5:19-27:

- **Podle pravdy (Řím 2:2)**
Slovo je pravda (**Jan 17:17**)
- **Podle skutků (Řím 2:6; 1Pt 1:17; Zj 20:12)**
Nic před Ním není ukryto, zná a rozlišuje nejen činy, ale motivy, slova, myšlenky, pohnutky (**Řím 2:16; 1Kor 4:5; Žid 4:12; Mt 12:36-37**)
- **Bez nadržování a ohledů na osobu (Řím 2:11)**
My máme jednat stejně (**Jak 2:1-4 a 9**)

- **Podle světla – stupně poznání**
 - různě těžké odsouzení podle poznání a porozumnění Božímu slovu (**Mt 11:20-24**); neznamená to ale, že by neznámost zprošťovala viny.
 - komu je dáno, bude od něj požadováno (**Lk 12:48**)
 - na učitele jsou větší nároky (**Jak 3:1**)

Časné soudy

Boží soudy v historii (tj. V čase pobytu zde na Zemi) → časné důsledky
V Písmu opakovaný výskyt, srov. např. **2M 20:4-6** nebo **Jer 32:18**

Časné soudy

- cíl: většinou napomenout (souzené / přihlížející)
- nenahrazují věčný soud
- nejsou úplné – ne všechny hříchy soudí Bůh ihned, ani ne plná odplata za hříchy
- mohou se týkat všech lidí a národů
- užití je plně ve svrchovanosti Boha, soudce

Boží soudy nad Izraelem

Zvláštní kategorií Božích soudů, nejvýznamnější:

- soud poté, co Izrael odmítl vzstoupit do zaslíbené země (**4M 13-14**)
- rozptýlení Izraele do Asyrské říše (**2Kr 17:5-18; 2Kr 18:9-12**)
- dobytí judského království a zajetí židů do Babylonu (**2Kr 24-25**)
- dobytí Jeruzaléma římskou armádou, vypálení a zboření Chrámu, rozptýlení židů (důsledek odmítnutí Mesiáše; **Mt 24:1-2**)
- soud nad Izraelem na konci času (např. **Zach 13-14**) – poté, co Izrael zvítězí na Gógem a místo toho, aby se obrátil k Mesiášovi, vystaví Chrám a obnoví starozákonní chrámovou bohoslužbu. Bůh bude Izrael soudit skrze antikristovu armádu. Dojde k válce, ve které dvě třetiny Izraele zahynou. Soud se obrátí v soud nad národy, neboť Izrael se obrátí k Mesiáši a poté, co Kristus sestoupí na Olivovou horu, bude antikristova armáda zcela poražena a Kristus ustaví svou vládu v Jeruzalémě na tisíc let.

Exemplární Boží soudy v historii

= příklad budoucím generacím – např. Sodoma (**2Pt 2:6**), Ananiáš a Zafira (**Sk 5:1-10**)

Časné Boží soudy nejsou úplné, proto si lidé myslí, že se jim nic nestane;
zpochybňují Boží spravedlnost a nevidí milost, shovívavost k pokání (**2P 3:9**;
Kaz 8:11)

Časné soudy v církvi

Je zcela biblické, aby v církvi probíhal soud nad hřešícími (srov. **Mt 18**; **1Kor 5-6**)
Účel = náprava + ochránit od jejich působení církev

4.3. Věčné soudy

- každý souzen za své jednání (**Ez 18:1-4,20 a 24**)
- Již nelze změnit, napravit (srov. **Kaz 11:3**)

4.4. Soudy nad věřícími, nad církví – při druhém příchodu Ježíše Krista

Zvláštní kategorie: v časnosti, ještě v probíhající historii + přitom věčné dopady
Platí jedno ze základních pravidel Božího soudu – Boží soud začíná u domu Božího (**1P 4:17**; **Ez 9:4-7**): **oddělení nepravých, falešných, bezbožných „křesťanů“**.
(Ještě před soudem o kterém mluví Pavel v **Kor 1:3**.)

Viz zejména **Mt 13** a **Mt 25**

- v církvi jsou a budou i bezbožní, kteří do Království nevejdou
- církev je nesoudí (z nejrůznějších důvodů)

Ještě před soudem oddělí andělé spravedlivé a bezbožné – ti budou odsouzeni do zatracení!

- „koukol“ (**Mt 13:37-43**), „smetí“ (**Mt 13:47-50**)

Mt 25:31-46:

- Někteří interpretují jako „soud nad národy“ (podle jednání vůči Izraeli nebo církvi), ale z textu i ze souvislosti je jasné, že tento výklad nemůže obstát. Nikde v Bibli není zmínka o soudu věčného charakteru nad národy. Hovoří se o shromáždění armád z různých národů a jejich poražení v bitvách v poslední době, ale smrt těchto lidí nemá charakter věčného soudu (nebo rozlišení pro tisícileté království). Jedná se o časný soud a zúčastnění lidé budou souzeni věčným soudem jindy a jinde. Je absurdní (naprosto neodpovídá zbytku Bible), aby nevěřící lidé získali v tisíciletém království

dědičnou vládu pouze za přátelské jednání s Božím lidem. Dedičná vláda v Kristově království je přislíbena pouze Jeho lidu (**1P 1:3-4; 1Pt 3:9; Zj 21:7; 1Kor 6:9-10; 1Kor 15:50; Gal 5:19-21**).

- ve skutečnosti o něčem jiném: formulace „shromáždění budou před něj všichni národové“ (**Mt 24:32**) ukazuje na to, že tato událost se týká lidí v té době žijících na zemi
- Spojuje se zde také soud nad již zesnulými falešnými křesťany a těmi, kteří ještě v tomto okamžiku budou žít na Zemi.

Mt 24:25 není obšírnou teologií poslední doby, ale Ježíšovým nabádáním k připravenosti na poslední dobu:

- *první část*: o připravenosti, znameních poslední doby, o „světovém dění“, varování před falešnými proroky a falešnými příchody Ježíše Krista, upozornění, že nikdo nemůže vědět, kdy příchod nastane.
- *druhá část* (od **Mt 24:45**, definitivně poté od **Mt 25:1**): o tom, jak dbát o sebe, o vztazích a jednání v církvi, se specifickým důrazem na ty, kterým bylo svěřeno více zodpovědnosti. Sem patří i **Mt 25:31-46**: platí pro všechny Boží lid (všichni věřící jsou služebníci Páně), obzvláště ale pro pastýře (ve smyslu **Ez 34**, tématem = zneužívání autority).

Jisté nejasnosti v této chvíli připisujeme tomu, že celé vytržení, ponechání části církve na Zemi, vybrání bezbožných z církve i soud nad církví je sice jednou událostí, ale přitom víme, že se vše nestane v jediném okamžiku, ale v jistém (byť krátkém) čase.

4.5. Věčný soud nad věřícími

První věčný soud vykonaný nad těmi, kteří přijali Kristovu zástupnou oběť: **v Kristu jsme byli odsouzeni**. On za nás zaplatil trest (smrt), a pro ti, kdo v Něj uvěřili, již nepřijdou na soud (**Jan 5:24**)

Věřící budou ještě souzeni, ale již ne za své hříchy, k odsouzení, ale budou posouzeni a bude jim vyměřena odměna (**1Kor 13**):

Soudná stolice Kristova – soud nad věřícími, nad křesťany

Křesťané budou stát před soudem (**1Pt 4:17; Řím 14:10,12; 2Kor 5:10**) souzeni podle skutků.

Charakter soudu nad křesťany

Praví křesťané (viz soud nad věřícími při druhém příchodu Krista) – nikoli odsouzení, ale odplata, odměna (**J 3:18; J 5:24**), hříchy křesťanů jsou totiž smazány (**Iz 43:25; 1J 1:9; 1J 2:1**)

1Kor 3:11-15

- soud nad dílem, nad skutky, nikoliv nad člověkem jako takovým
- výsledek: a) zlato, drahé kamení / b) seno, sláma, dřevo
- kvalita > kvantita

Jak mohu poznat, co shromažďuji?

Podle:

- motivů
- poslušnosti (podle Boha) x svévolnost (podle sebe)
- moci, použité síly a prostředků: vlastní úsilí x projev Boží moci

Hlavní zásady odměňování křesťanů

Viz **1Kor 3:11-15**; podobenství o talentech (**Mt 25:14-30**); podobenství o minách (**Lk 19:11-27**)

Pozn.: Tato dvě podobenství, ačkoliv vypadají téměř stejně, jsou významně odlišná!

Lk 19:11-27 – každý dostal shodně jednu minu, tedy 1/60 talentu (kral. Hřivny), tj. Cca 0,6 Kg stříbra (1 mina odpovídá cca půlročnímu platu – v přepočtu by to dnes bylo asi 70 – 200 tisíc Kč). Nejlepší vydělal 10 min, byl pochválen a dostal správu nad deseti městy. Druhý vydělal 5 min, byl pochválen a dostal do správy 5 měst. Třetí nic nevydělal, nic nepřinesl a byl odsouzen.

Mt 25:14-30 – Každý služebník dostal podle svých možností, schopností (1 talent = 60 min = cca 36 Kg stříbra = v přepočtu na dnešní peníze asi 3 – 6 mil. Kč), tedy dostali odlišné částky. Dva přinesli stejný procentový zisk → dostala se jim stejná pochvala (stejná věrnost v očích Pána). Třetí služebník byl líný, byl **odsouzen a zavržen!** Přitom řečeno důležité pravidlo: **Kdo má, tomu bude dáno.** Platí tedy, že zlo není jen něco zlého udělat, ale i něco dobrého neudělat, zanedbat to.

Zdánlivý rozpor soudu a neodsouzení

Křesťan nebude odsouzen, jeho dílo „maximálně“ shoří (**1Kor 3:11-15**)

V podobenstvích o talentech a minách však čteme o odsouzení, jak to?

- **1Kor 3** – **snaha** něco dělat (alespoň dřevo)
- **Lk 19; Mt 25** – ani se raději **nepokusil**.

Poslední soud

Zj 20:11-15:

- odsouzení smrti, pekla
- odsouzení každého, kdo není v Knize života, do ohnivého jezera (gehena)

Seznam doporučených shromáždění

V tomto přepisu jej neuvádíme, protože je značně obsáhlý a patřičné nahrávky beztak nejsou čtenářům (ani autorům) blogu dispozici (Pozn. opisovatele)